

Szakdolgozat

Fülöp Szilárd
Gazdálkodási-és Menedzsment szak

Gödöllő

2024

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Szent István Campus
Gazdálkodási-és Menedzsment szak

Kripto valuta befektetések vizsgálata egyetemisták körében, MBTI személyiségteszt alapján

Belső konzulens: Dr. Gáspár Sándor
Egyetemi adjunktus

Készítette: Fülöp Szilárd
NE0YQK
Nappali tagozat

Tanszék: Agrárgazdaságtani és Agrárpolitikai Tanszék

GÖDÖLLŐ

2024

Tartalomjegyzék

1	Bevezetés.....	4
2	Irodalmi feldolgozás	7
2.1	Az MBTI története.....	7
2.2	Az MBTI működése.....	7
2.3	Személyiségtípusok csoportosítása	10
2.4	Az MBTI kritikái	17
2.5	Az MBTI versenytársai	18
3	Mik is azok a kriptovaluták?	21
3.1	Kriptovaluták története.....	22
3.2	Kriptovaluták működése.....	22
3.3	Kriptovaluta befektetések a jelenben	23
3.4	Kriptovaluták jövője.....	25
3.5	Kriptovaluták környezeti hatásai	26
3.6	Kriptovaluták jogi szabályozása	27
4	Kutatásmódszertan.....	28
4.1	Kutatás módszertana	28
4.2	Probléma meghatározása.....	28
4.3	Kérdőív lépéseinek elkészítése és bemutatása.....	28
4.4	Keresztábrás lekérdezéshez szorosan kapcsolódó kérdőív kérdések	30
4.5	Kutatási hipotézisem a kvantitatív kutatáshoz.....	34
4.6	SPSS keresztábrák (crosstabs) kiértékelése.....	35
5	Következtetések, javaslatok	41
6	Összefoglalás.....	44
7	Irodalomjegyzék	46
8	Ábrajegyzék.....	49
9	Mellékletek.....	50
10	Függelékek	53

1 Bevezetés

Szakdolgozatom témáján nem kellett sokat gondolkodnom, hiszen a kriptovaluta befektetések az életem részét képezik. Szeretek ebben a témában utánajárni a dolgoknak és tanulni róluk. Úgy gondolom ez egy olyan része az ember életének, melynek tanulása sosem ér véget. Ráadásul miközben tudásunkat bővítjük ezekkel a fajta befektetésekkel kapcsolatban sokkal jobban megismerjük saját magunkat, félelmeinket és belső ösztöneinket.

Befektetéseink során nagyon nagy szerepet játszik a tőzsdepszichológia. A tőzsdén az embereket hatalmas érzelmi impulzusok érik. Ezen kívül hozzáad még az embert körülvevő környezetének a véleménye és befolyása. Nagyon fontos, hogy mielőtt egy személy belevág a befektetések világába (most főként a kriptovaluta befektetésekbe), először tájékozódjon, ne hagyja, hogy környezete befolyásolja saját befektetési meghozatalában. A mai világban a befektetni tervező személyeket már nem csak az őket körülvevő szűk környezetük tudja befolyásolni, hanem egy sokkal tágabb „környezet” is és ez nem más, mint az internet és a közösségi média. Mivel kutatásomat egyetemistákra leszűkítve végeztem, ezért még nagyobb hangsúlyt kap a közösségi média. Ez az a korosztály, aki ki fog lépni a munka világába, ahol találkoznak majd a pénzzel. Ezek az egyetemisták nagyrésze fiatal felnőtt. Ebben a korban kezdik el keresni a módját annak, hogy miből lehet megélni, miből lehetne pénzt csinálni, minél könnyebben és gyorsabban. Pont ez a legnagyobb veszély, ami leselkedik rájuk, ezért lesznek könnyen befolyásolhatók. Mivel tudtam, hogy befektetések témában szeretném írni a beadandómat, kiegészítve valamilyen pszichológiai eszközzel, ezért tudatosan használtam az internetet és a közösségi médiát, megfigyelve a fent említett gyors meggazdagodást kínáló lehetőségektől, egészen a tudatos kriptovaluta befektetések kezeléséig. Megfigyelésem közben észrevettem, hogy rengeteg kriptovaluta kurzus van jelen a piacon. Hitelességükről nem tudok beszámolni, hiszen nem vettem részt egyikben sem, viszont úgy gondolom, hogy az is személyiségfüggő, hogy ki miért melyik „programon” vesz részt.

Sok olyan „befektetési lehetőséggel” találkozunk az ember az interneten (főleg a kriptovaluták világában), ahol a gyors meggazdagodás madzagát feszítik ki az ember orra előtt.

Személyiségfüggő, hogy ki hogyan reagál ezekre a „lehetőségekre”, éppen ezért gondoltam arra, hogy nagyon érdekes téma lenne, ha a kriptovaluta befektetéseket megvizsgálám a különböző személyiségtípusok alapján, ugyanis nincs két egyforma ember ezen a világon. Mindenki máshogy áll hozzá az élet dolgaihoz.

Ahhoz, hogy ezt meg tudjam vizsgálni, először találnom kellett egy hitelesnek mondható személyiségtesztet. Jelenleg nincs olyan személyiségteszt a világon, amely 100%-os pontossággal meg tudná mondani azt, hogy ki milyen személyiség, mit miért tesz. Viszont a keresésem sikerrel járt és azt mondhatom, hogy találtam egy olyan személyiségtesztet, amely nagy vonalakban tényleg „hiteles” és visszanyúlik egészen az 1920-as évekig. Ennek a személyiségtesztnek a használatával már meg tudtam vizsgálni azt, hogy a különböző személyiségtípusok hogyan viszonyulnak ezekhez a fajta befektetésekhez (kriptoaluta).

Ez a személyiségteszt nem más, mint a Myers–Briggs-típuselmélet, azaz rövidebb és ismertebb nevén MBTI személyiségteszt. Azért találtam sikeresnek a keresésem, hiszen egy olyan személyiségtesztet sikerült találnom, amelyben 4 fő csoportra oszlanak a személyiségtípusok és ezeken a csoportokon belül is 4-4 személyiségtípus van. Tehát összesen 16 személyiségtípust tud megkülönböztetni ez a teszt. Ezen kívül a Myers-Briggs-típuselmélet (a későbbiekben MBTI-ként nevezem meg) egy olyan keretet kínál, amely segít az embereknek jobban megérteni saját magukat és másokat is, ráadásul az egyéni preferenciákra összpontosít, így jobban megfogalmazza az egyén egyedi személyiségét.

A szakdolgozatom első részében először egy szakirodalmi áttekintést nyújtok, melyet igyekszem a lehető legérdekesebb és legmélyebb módon bemutatni, majd ezt két kvantitatív kutatás (kérdőív + SPSS lekérdezés) fogja követni. A szakirodalmi áttekintésben szeretném körül járni az MBTI személyiségteszt történetét, előnyeit, hátrányait és a „vetélytársait”. Ezen információkon kívül szeretném még megemlíteni az MBTI-ra vonatkozó érdekes információkat, amelyek mélyebben bemutatják ennek a személyiségtesztnek a valóságosságát. Ez után következne a kriptoaluta befektetések általános bemutatása, szintén az előnyökkel, hátrányokkal és olyan információkkal, amelyek egy mélyebb megértést eredményeznek az olvasóban.

Ezek után fogom szemléltetni a kvantitatív kutatásom eredményét, amely kész tényekkel fog szolgálni a kutatási témámmal kapcsolatban. A kvantitatív kutatásom eredményeinek feldolgozásához általam meghatározott kutatási hipotéziseket állítottam fel, melyekre reflektálni fogok.

A kutatásom során az alábbi kérdéseket állítottam fel:

-Hogyan viszonyulnak a különböző személyiségtípusok a kriptovaluta befektetésekhez?

-Az egyetemisták milyen forrásokból tájékozódnak a kriptovaluta befektetések meghozatalakor?

-Mennyire jártasok az egyetemisták a kriptovaluta befektetéseiben?

-Milyen összefüggések tapasztalhatók a különböző személyiségtípusok között?

-Összefüggésbe hozható-e a nemi hovatartozás a kriptovaluta befektetéseivel?

A kriptovaluta befektetések és a személyiségtípusok vizsgálatához két célkitűzést fogalmaztam meg:

-C1: A primer kutatásokhoz szükséges szakirodalmi áttekintésekkel foglalkozom, ezért olyan irodalmi forrásokat keresek, amelyek segítenek elmélyülni a témában, megérteni a kulcsfogalmakat, és pontosabb információkat nyújtanak a kutatásom számára. Emiatt azzal a kérdéskörrel foglalkozok először, hogy mi is az az MBTI, milyen hatással vannak a kriptovaluták az emberekre.

-C2: A különböző személyiségtípusok és a kriptovaluták közötti összefüggések vizsgálata. Itt a célom az, hogy felderítsem milyen mértékben befolyásolja a kriptovaluta befektetésekhez fűződő viszonyt az, hogy ki milyen személyiségcsoportba tartozik.

A kutatási célok meghatározása keretet biztosít a témámhoz, segítve abban, hogy következetesen haladjak a vázlatom szerint, és létrehozzak egy sikeres és eredményes kutatási munkát.

2 Irodalmi feldolgozás

2.1 Az MBTI története

Az MBTI, azaz a Myers-Briggs Típusjelölő Indikátor, egy népszerű személyiségteszt, melyet az amerikai pszichológusok, Katherine Cook Briggs és lánya, Isabel Briggs Myers fejlesztettek ki az 1940-es években az Egyesült Államokban. A teszt célja az volt, hogy az embereket négy fő funkcionális típusra, vagyis gondolkodásra, érzésre, észlelésre és intuícióra oszthassa. Briggs és Myers az MBTI kidolgozásakor Carl Jung pszichológiai elméleteire támaszkodtak, aki Sigmund Freud munkatársa volt. Carl Jung szakított Freud leegyszerűsítő és sok esetben sztereotip személyiségelméletével. Tehát mondhatjuk azt, hogy az MBTI az Sigmund Freud-tól indult, majd Carl Jung csiszolt az indikátoron, és végül, akik ténylegesen modernizálták az elméletet, az Myers és Briggs volt. Myers és Briggs szerint az embereknek a fent említett funkcionális típusokra való hajlamaik vannak (gondolkodásra, érzésre, észlelésre és intuícióra). Az MBTI első hivatalos tesztformát 1962-ben publikálták és azóta számos változata létezik, melyek különböző kontextusokban alkalmazhatók. Az évek során az MBTI-t folyamatosan finomították és adaptálták további kutatások és felmérések során. Továbbfejlesztették és modernizálták, hogy jobban megfeleljen az aktuális pszichológiai kutatásoknak és igényeknek.

Az MBTI a jungi rendszert (három bipoláris dimenzió mentén elhelyezkedő preferenciapár: introverzió-extraverzió, érzékelés-intuíció és gondolkodás-érzelem) egy újabb dimenzióval egészítette ki, így módon nyolc preferenciát (4 preferenciapárt) különít el. (Erős-Jobbágy, 2001)

2.2 Az MBTI működése

Az MBTI, vagyis a Myers-Briggs típusindikátor, egy olyan pszichológiai eszköz, amelyet az egyének személyiségének megértésére és leírására használnak. Az MBTI négy alapvető dimenzió mentén határozza meg az egyének preferenciáit, és ezek alapján kategorizálja őket a különböző típusokba.

Az MBTI kiegészíti a jungi rendszert egy további dimenzióval, ezáltal nyolc preferenciát különít el (négy preferencia pár). Az első E-I (extravertált – introvertált) és a negyedik J-P (megítélő/tervező – észlelő/spontán) preferenciapár leírja az észlelhető, jól látható viselkedési és attitűd béli jellemzőket, míg a másik kettő. az S-N (érzékelő – intuitív) és a T-F

(gondolkodó – érző), a pszichés funkciókat írja le, azaz, hogy hogyan gyűjtik be az információkat a külvilágból vagy a belső világból, valamint hogyan hozzák meg a döntéseiket. (Karoliny M. - Poór J., Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv, 2019/a)

Az elkülönítés alapja	Az MBTI preferenciapárjai és betűjelük angolul		A preferenciapár magyar megfelelői
A személy honnan szerzi az energiáját?	Extraversion Introversion	E I	Extravertált Introvertált
Az információgyűjtés, észlelés jellemzői	Sensing Intuition	S N	Érzékelő Intuitív
A döntéshozatal módja	Thinking Feeling	T F	Gondolkodó Érző
Életstílus, a külvilágban való eligazodás jellemzői	Judging Perceiving	J P	Megítélő/tervező Észlelő/spontán

1. táblázat Az MBTI preferenciapárjai (Forrás: (Karoliny M. - Poór J., Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv, 2019/b))

Az extravertált – introvertált (E-I) dimenziópár az első preferenciapár, és az alapja az, hogy honnan merítjük az energiánkat: a külvilágból (extravertált típus) vagy saját belső világunkból (introvertált típus).

Az extrovertált egyének élvezik a nyilvános megjelenést, a csapatmunkát és a beszélgetéseket. Jellemző rájuk a nagy energia és lelkesedés, sok barátjuk és széles érdeklődési körük van. “Beszélve gondolkodnak”, először kifejezik az elképzeléseiket, majd utána gondolják át őket. Ezek a személyek gyorsan reagálnak, könnyen bekapcsolódnak a beszélgetésekbe és a többi ember gyakran elismeri őket a verbális kifejezőképességük miatt. Szó szerint szeretnek szerepelni.

Az introvertált egyénekre a megfigyelés, a gondolatok és a belső világ élményei felé fordulás a jellemző. Energiájukat saját gondolataikból, ötleteikből és érzéseikből merítik. Mindennap szükségük van az egyedüllétre, hogy feltöltődjenek és energiát gyűjtsenek maguknak. Önbizalmuk és biztonságérzetük belső forrásból ered. Preferálják a dolgok mélyebb megértését, amelyhez csendet, nyugalmat és egyedüllétet keresnek. A társasági élet helyett a magányt részesítik előnyben. A gondolataikat, érzéseiket és reakcióikat belső iránytűjük vezérli.

Az érzékelő – intuitív (S-N) preferenciapár alapja az, hogy a személy milyen módon gyűjti be környezetéből a különböző információkat.

Az érzékelő típusú (S) emberek főként érzékszerveikkel (például: szemükkel, fülükkel, kezükkel) gyűjtik az adatokat és megbíznak az érzékeik által közölt információk pontosságában. Figyelik környezetüket és az ott zajló eseményeket. A dolgokat konkrét valóságukban értelmezik, nem hajlanak az elméletek vagy elvont fogalmak iránt és kevésbé foglalkoznak az összefüggésekkel. Jellemző rájuk a realitásérzék és a helyzetek gyakori hasznának felismerése, amely jól jön a rutinfeladatoknál. A részletekre, konkrétumokra összpontosítanak, emiatt kiválóan teljesítenek a megfigyelési folyamatokban és pontosan emlékeznek a tényekre.

Az intuitív (N) emberek megfigyelésüket gyakran ténszerűen indítják, majd azonnal az információk közötti összefüggésekre összpontosítanak és keresik a dolgokban rejlő lehetőségeket és a mélyebb jelentéseket. A részletek és konkrétumok helyett inkább az átfogó képekre koncentrálnak és gyakran intuitívan ráéreznek a helyzetben rejlő lehetőségekre anélkül, hogy szükségük lenne bizonyítékokra. Képesek különböző megoldásokat találni a problémákra és nagyra értékelik a képzelőerőt. Jók az új lehetőségek felismerésében és a jövőre való összpontosításban. Szeretik az elvont fogalmakat és elméleteket és ráadásul hajlamosak a “mintha” helyzetek kezelésére, hipotézisek megfogalmazására.

A gondolkodó – érző (T-F) preferenciapár eltérő döntéshozatali módokat jelöl. A különbségtétel az, hogy a gondolkodó objektív távolságtartással próbál dönteni, míg az érző inkább személyesen vonódik be a döntés folyamatába.

Gondolkodónak (T) azokat az embereket nevezzük, akik észszerűen, tárgyilagosan próbálnak döntést hozni úgy, hogy az érzelmi befolyásoktól távol tartják magukat. Ezek az emberek a racionalitásra és a logikára helyezik a hangsúlyt döntéseik meghozatalakor és inkább az “eszükre hallgatnak”. A valóságot elemzéseken és logikus következtetéseken keresztül próbálják megérteni, amelyre az igazságosságra való törekvés és a világos gondolkodás a jellemző.

Az érző (F) típusú emberek inkább társaik érzelmeit és reakcióit értékelik és elemzik, nem pedig pusztán az objektív tényekből informálódnak. A döntéseiket személyes és szubjektív normák alapján hozzák meg és fontos számukra a harmónia megőrzése. Ezek az emberek kiemelkedően együttérzőek, megbíznak másokban és szívesen nyújtanak segítséget. Örömmel működnek együtt másokkal és igyekeznek elkerülni a versengést igénylő helyzeteket.

A megítélő – észlelő (J-P) párosnál az elkülönítés az egyén életmódját, problémamegoldási módszereit és térbeli-időbeli rendezettségét vizsgálja.

A megítélő/tervező (J) típusú ember célja egy rendezett, strukturált és tervszerű élet kialakítása. Döntéseit gyorsan meghozza és határozott lépéseket tesz a kitervelt céljai elérésének érdekében. Fontosnak tartja, hogy mielőtt belekezd egy újabb dologba, előtte zárja le a régit. Saját élete felett szereti tartani a kontrollt és ezt a megközelítést másoktól is elvárja.

Az észlelő típusú (P) egyén hajlandó és nyitott a változásra és úgy értelmezi azt, mint új lehetőséget. Rugalmas és alkalmazkodó típus, előszeretettel választ az utolsó pillanatban, ha az lehetséges. A döntéséhez szükséges információkat először összegyűjti, majd csak azután hozza meg a végleges döntést. Más emberek véleményét kikéri és minden lehetséges következményt átgondol, miközben nyitott az egymásnak ellentmondó tényekre. Kerüli a merev határidőket és hajlamos várni a feladatok elkezdésével, viszont az utolsó pillanatokban érezhető nyomás rendkívüli energiával tölti fel.

Az egyén sajátosságait négy preferencia alkotja, amelyek egy típust alkotnak (például: extravertált – intuitív – érző – észlelő = ENFP). Ezekből 16 féle kombináció létezik, de egy személyiség ennél sokkal, de sokkal összetettebb és igazán tiszta típus nem létezik. Az emberek preferenciái idővel változhatnak. Ezen preferenciák ereje és minősége a különböző életszakaszokban eltérő lehet. Viselkedésünket napról napra módosíthatjuk a túlélés és a siker érdekében. Ha tudatában vagyunk az egyes preferenciák hatásának az adott munkakörnyezetben, akkor olyan jellemzőket ismerhetünk meg, amelyek segíthetnek a karrier és a munkatevékenységekkel kapcsolatos döntések előkészítésében és meghozatalában. (Karoliny M. - Poór J., Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv, 2019/c)

2.3 Személyiségtípusok csoportosítása

A különböző személyiségtípusokat négy nagy csoportba lehet osztani. Ezek a csoportok a következők:

- Analitikusok
- Diplomata
- Örök
- Felfedezők

Analitikusok:

Szó sincs arról, hogy az analitikusok figyelmen kívül hagyják az érzelmeket, csupán kiválóan tudnak dönteni akkor is, amikor a racionalitást kell előtérbe helyezniük. Ennek a

csoportnak a tagjai képesek elszigetelni a személyes véleményüket és saját érzelmeiket, ráadásul ezeket képesek helyettesíteni logikával és ésszerű gondolkodással olyan helyzetekben, amelyekben ez elengedhetetlen. Az, aki az analitikusok közé tartozik valószínűleg független gondolkodó, akinek nyitott és érdeklődő személyisége van, ugyanakkor talpraesett is egyben. Tisztában van a céljaival és azzal, hogy hogyan érheti el azokat. Ezek a tulajdonságai óriási segítséget nyújtanak neki az életben és a munkában. Ugyanakkor a hiányosságai is ezekből a tulajdonságaiból származik. Hajlamos mindent túlgondolni, még azokat a dolgokat is, amelyek egyáltalán nem igénylik azt. A magánéletükben a kapcsolataik általában nem zökkenőmentesek a viselkedésük miatt. (NERIS Analytics, 16 Personalities, 2011/a)

Az analitikusokhoz tartozó személyiségtípusok:

- Építész (INTJ-A / INTJ-T)
- Tudós (INTP-A / INTP-T)
- Parancsnok (ENTJ-A / ENTJ-T)
- Vitázó (ENTP-A / ENTP-T)

1. Építész (INTJ-A / INTJ-T):

Ezek a személyek egyszerre logikusak és kreatívak. Rájuk jellemző, hogy perfekcionista innovátorok, akik előnyben részesítik az egyedül töltött időt és jobban szeretik egyedül elvégezni az adott feladatot. Természetes problémamegoldók, akik képesek hatékonyan kidolgozni egy cselekvési tervet és azt végrehajtani. Ezekre az emberekre jellemző tulajdonság a gyakorlatiasság és az, hogy intuitívak.

Híres építész például: Elon Musk

2. Tudós (INTP-A / INTP-T)

Ezekre a személyekre jellemző, hogy csendesek és introvertáltak, viszont emellett gazdag belső világgal rendelkeznek. A csendesség náluk nem azt jelenti, hogy azért nem beszélnek, mert nem tudnák az adott feladatra a megoldást. Kiváló szakértelemmel és logikával rendelkeznek az adott szakterületükön. Ők azok az emberek, akik a leginkább élvezik a bezártságot, mint bármilyen más személyiségtípus.

Híres tudós például: Bill Gates

3. Parancsnok (ENTJ-A / ENTJ-T)

Ezek a személyek nagyon magabiztosak és jellemző rájuk, hogy szókimondóak. A tervek készítésében és azok végrehajtásában vezető szerepet látnak el. A nagy célokat szeretik lebontani kisebb célokra és úgy elérni őket. Ez segít nekik abban, hogy egy hatalmasnak tűnő feladatot leredukáljanak apróbb lépésekre és így mindjárt elérhetőbbnek tűnik a távoli cél. Elvárják az emberektől, hogy legyenek naprakészek az adott feladattal kapcsolatban. Rájuk jellemző a karizmatikusság, amivel képesek más embereket motiválni. Náluk előfordulhat az is, hogy nem veszik figyelembe mások véleményét egy adott döntésnél.

Híres parancsnok például: Steve Jobs

4. Vitázó (ENTP-A / ENTP-T)

Ezek a személyek elképesztően találékonyak, rengeteg ötlet tőlük származik egy adott cél elérésével kapcsolatban. Hajlamosak egyszerre több mindenbe belefogni, ami hátráltatja őket a magukra vállalt feladatok megoldásában. Logikus gondolkodással rendelkeznek, objektívek és racionálisak. Ez a típus ellenáll a rutinoknak.

Híres vitázó például: Thomas Edison

Diplomaták:

A diplomaták gyakorlatilag az analitikusok ellentétei. A diplomaták számára elsődleges szempont az empátia és az emberekkel való helyes bánásmód. Nagyon jól felismerik mások igényeit ezáltal mindenkivel megpróbálnak úgy bánni, ahogy szeretnék, hogy velük is bánjanak. Elszomorítja őket az, hogy a világ valójában milyen és nem értik azt, hogy emberek miért viselkednek egymással úgy, ahogy. Kiválóan együtt tudnak működni másokkal, de ez nem jelenti azt, hogy egyedül nem képesek állni a sarat. Saját társaságukban gyakran a középpontban állnak, ami annak köszönhető, hogy kedves, figyelmes és melegszívű emberek. Hiányosságai ennek a csoportnak is úgymond az “előnyeikből” származik. Érzelmes személyiségük miatt nehezükre esik döntést hozni akkor, amikor racionálisan kell gondolkodni és a száraz tényekre támaszkodni. Ezt a csoportot örök éltükben az érzelmeik fogják befolyásolni, ami sok helyzetben előnyt jelent, viszont sok esetben hátrányt. (NERIS Analytics, 16 Personalities, 2011/b)

A diplomatakhöz tartozó személyiségtípusok:

- Védőügyvéd (INFJ-A / INFJ-T)
- Mediátor (INFP-A / INFP-T)
- Főszereplő (ENFJ-A / ENFJ-T)
- Kampányfőnök (ENFP-A / ENFP-T)

5. Védőügyvéd (INFJ-A / INFJ-T)

Erre a típusra jellemző a kreatív és analitikus gondolkodás. Nagyon érdekes, hogy ez a típus az MBTI legritkább típusai közé tartozik. Általánosságban elmondható róluk, hogy mély gondolkodók és intuitívak. Kerülik a csoporton belüli reflektorfényt, sokkal, de sokkal hatékonyabb munkát képesek letenni az asztalra, ha a háttérben dolgozhatnak

Híres védőügyvéd például: Martin Luther King

6. Mediátor (INFP-A / INFP-T)

Ezek a személyek mindig arra törekednek, hogy jobbá tegyék a világot. Idealisták, akik gyakran elvesznek a képzelgésekben. A közösségen belül nehezen kezdeményeznek kommunikációt, ezért oda kell rájuk figyelni és kezdeményezni feléjük. Ettől értékesnek érzik magukat és azt gondolják, hogy ők is "számítanak" a csapatnak. Éreztetni kell velük, hogy fontos a munkájuk és jó, hogy ők is a csapathoz tartoznak.

Híres mediátor például: J.R.R. Tolkien

7. Főszereplő (ENFJ-A / ENFJ-T)

Ezeket a fajta embereket leginkább az érzéseik és intuícióik vezérlik a logika és racionalitás helyett. Ők azok, akik vállalják a felelősséget egy adott cél elérése érdekében. Hűségesek, érzékenyek és megértőek a többi személlyel. Saját igényeik helyett gyakran helyezik előtérbe a többi ember érdekét.

Híres főszereplő például: Barack Obama

8. Kampányfőnök (ENFP-A / ENFP-T)

Jellemző tulajdonság ezekre a személyekre a karizmatikusság és energikusság. Szeretik azokat a szituációkat, amelyekben kiélhetik a kreativitásukat. A logika mellett az érzések is határozott szerepet töltenek be a döntéseik meghozatalában. Szeretnek nyitni az

emberek felé, ezért remek partnerek a kommunikációban és az ötletek kitervelésében. Szükségük van arra, hogy legyen valaki mellettük vagy felettük, aki menedzseli őket a munka során.

Híres kampányfőnök például: Robert Downey JR.

Őrök:

Az örökre jellemző tulajdonságok közé tartozik a határozottság és az, hogy rendet tartanak maguk körül. Megteremtik és kifejezetten élvezik azt, hogy nincs zűrzavar a magánéletükben, otthonukban. Munkahelyükön pedig kifejezetten megkövetelik ezt a stabilitást és figyelmet a kollégáiktól. Az örök biztonságot nyújtanak embertársaiknak, viszont ezt is várják el másoktól. Munkavégzésük során minden egyes apró részletre odafigyelnek. Egyáltalán nem rettennek meg a komoly erőfeszítésektől és attól, hogy elérjék a kitűzött céljukat. Kitartásuk és makacsságuk miatt hajlamosak rugalmatlanná válni a többi emberrel szemben. Nehezen veszik azt, ha mások kritizálják a munkájukat, ugyanis mindent beleadnak az adott feladat megoldásába. (NERIS Analytics, 16 Personalities, 2011/c)

Az örökhöz tartozó személyiségtípusok:

- Logisztikus (ISTJ-A / ISTJ-T)
- Védő (ISFJ-A / ISFJ-T)
- Vezető (ESTJ-A / ESTJ-T)
- Konzul (ESFJ-A / ESFJ-T)

9. Logisztikus (ISTJ-A / ISTJ-T)

Ez a személyiségtípus egy visszafogott, gyakorlatias és általánosságban elmondható, hogy lojális személy. Nagyon kötelességtudóan cselekszenek és értékelik más emberekben az egyenességet. Értékeik közé tartozik a rutin, becsület és a kemény munka. Kijelenthető, hogy ezek a személyek elképesztően jól szervezettek és mindenre felvannak készülve. Jellemző rájuk, hogy nem szeretik az időt feleslegesen elpocsékolni. Remek érzékük van a különböző helyzetek felmérésére és a döntések meghozatalára.

Híres logisztikus például: Denzel Washington

10. Védő (ISFJ-A / ISFJ-T)

Elég különleges személyiségtípus, ugyanis tagjainak tulajdonságai gyakran ellentmondanak a személyiségjegyeiknek. Ezekről az emberekről általánosságban elmondható, hogy introvertáltak, de mégis jól értenek az emberekhez és előtérbe helyezik társaik érdekeit az sajátjukkal szemben. Nagy figyelmet fordít a részletekre és szabályok betartására.

Híres védő például: Beyoncé

11. Vezető (ESTJ-A / ESTJ-T)

Ezek az emberek az egyik legnagyobb feladatuknak tartják azt, hogy összehozzák az embereket, legyen az a család vagy a munkahelyen a kollégák. Fontosnak tartják a csapatmunkát és mindent képesek bevetni azért, hogy ez rendben is működjön. Ezek a személyek különösen fontosnak tartják az őszinteséget, elkötelezettséget és méltóságot. Útmutatók a többi ember számára, igazi vezérek. Szerintük a kemény és őszinte munka kiemelten fejleszti a jellemet. Amikor személyes kapcsolat nélkül osztanak ki utasításokat, az néha agresszívnek tűnhet a többi ember számára.

Híres vezető például: John D. Rockefeller

12. Konzul (ESFJ-A / ESFJ-T)

Ők azok a fajta emberek, akik mindenkivel jóban vannak. Könnyedén alakítanak ki kapcsolatot az emberekkel, ugyanis kedvesek és figyelmesek, ráadásul előtérbe helyezik mások igényeit. Szervezettek és összeszedettek az adott területükön. Csapatársaikkal gondoskodóak és türelmesek, szeretnek segíteni az embereken. Ezen kívül önzetlenek és felelősséget vállalnak azokért a feladatokért, amelyeket elvállalnak.

Híres konzul például: Taylor Swift

Felfedezők:

A felfedezők az élethez spontán és laza hozzáállással állnak neki. Legyen az bármilyen szituáció, a felfedezők könnyedén kapcsolódnak másokhoz és könnyedén alkalmazkodnak az adott helyzetekhez. Ők azok, akik félbeszakítják a csendet és bátran lépnek fel új ötletekkel és improvizálnak. Gyakorlatias szemléletmódjuk segítik őket abban, hogy megoldást találjanak minden helyzetre vagy problémára. A kreatív hozzáállásukkal, szinte minden helyzetben boldogulnak. Hátrányaikhoz hozzá tartozik, hogy hajlamosak

túlzásba esni, ami néha arra vezet, hogy nem tisztelik megfelelően a többi embert és a szabályokat. Ez sajnos azt eredményezi, hogy felelőtlen döntéseket hoznak, amelyek elég nagy kockázatot jelentenek számukra. (NERIS Analytics, 16 Personalities, 2011/d)

A felfedezőkhöz tartozó személyiségtípusok:

- Virtuóz (ISTP-A / ISTP-T)
- Kalandvagyó (ISFP-A / ISFP-T)
- Vállalkozó (ESTP-A / ESTP-T)
- Szórakoztató (ESFP-A / ESFP-T)

13. Virtuóz (ISTP-A / ISTP-T)

Ezek a személyek függetlenek, közvetlenek és lényegre törőek. A szabályokkal és törvényekkel nem nagyon törődnek, inkább saját magukra hallgatnak. A többi ember számára ők a legkiszámíthatatlanabbak, ugyanis egyszerre racionálisak és logikusak, viszont lehetnek spontán döntéseik is. Nagyon szeretik az új dolgokat elsőként kipróbálni és felfedezni. Nagyon változó érzelmekkel rendelkeznek, ami hozzá tesz a kiszámíthatatlanságukhoz.

Híres virtuóz például: Michael Jordan

14. Kalandvagyó (ISFP-A / ISFP-T)

Ezekre a személyekre jellemző a nyugaltság és rugalmasság együttese. A konfliktusokat kerülik, viszont amikor belekerülnek egybe, akkor képes őket elvinni a pillanat heve. Nem törődnek a jövővel, inkább a jelennek élnek. Szeretnek a hagyományos elvárásokkal szembe menni és egyszerűen gyűlölik, ha beskatulyázzák őket. Szeretnek egyedül lenni, ezt az időt magukra szánják és átgondolják az elveiket. Az életükben az egyik nagy céljuk az, hogy a szenvedélyeiknek éljenek, ezért kockázatvállalóbbak is.

Híres kalandvagyó például: Lana Del Rey

15. Vállalkozó (ESTP-A / ESTP-T)

A vállalkozó személyiségtípus tele van szenvedéllyel és energiával, amelyet kiegészítenek egy logikusan gondolkodó elmével. A többi ember szereti őket, hiszen karizmatikusak, viccesek és izgalmas személyiségek. Környezetüket inspirálják és nagy hatást gyakorolnak rá. Ők azok az emberek, akik fejest ugranak az ismeretlenbe és úgy vannak a dolgokkal, hogy majd menet közben kijavítják az előforduló hibákat.

Híres vállalkozó például: Eddie Murphy

16. Szórakoztató (ESFP-A / ESFP-T)

Ezek a személyek teljes mértékben társaságkedvelők és spontán típusok. Számukra örömet jelent az, hogyha felvážhatnak valamivel, emellett imádják megmutatni magukat másoknak. Nagyon szeretnek a középpontba lenni és szerepelni, emiatt ízig-vérig társasági emberek. Nem lehet elmenni az mellett, hogy azon kívül, hogy szeretnek a középpontban lenni, igenis foglalkoznak másokkal és érdekli őket az, hogy hogyan is érzi magát a másik ember.

Híres szórakoztató például: Miley Cyrus

2.4 Az MBTI kritikái

A személyiségtesztekről általánosságban elmondható, hogy szinte mindegyikre érvényes a „Barnum-hatás”. Ez a kijelentés természetesen az MBTI személyiségtesztre is érvényes. Ez az egyik legáltalánosabb kritika az MBTI-al kapcsolatban, viszont az egyértelmű, hogy ez a kritika nem csak ennél a személyiségtesztnél van jelen, úgyhogy ez nem kifejezetten az MBTI-ra szól.

Barnum-hatás: Az emberek bármely felületes, részletekbe nem bocsátkozó személyiség-jellemzést elég nagy valószínűséggel saját magukra illőnek fognak találni, ami ráadásul pontosan meghatározta azokat a jellemzőket és tulajdonságokat, amelyekkel ők maguk is rendelkeznek. Viszont azt nem veszik észre, hogy a leírás nagy mértékben olyan általános személyiségjegyekkel kapcsolatos állításokat tartalmaz, amelyek valójában bárkire igazak lehetnek. (Bobák Áron, 2020)

Az egyik legfőbb kritika, amelyet célzottan az MBTI-ra fogalmaztak meg nem más mint, hogy gyenge a megbízhatósága, ugyanis a személyiségteszt állítása szerint a személyiségtípus az emberrel veleszületett és az emberek élete során ez változatlan marad. Ez

az állítás, hogy az ember élete során változatlan marad a személyiségtípus valamilyen formában igaz, de nem teljesen. Hiszen az ember élethelyzetről, élethelyzetre folyamatosan változik, fejlődik és tapasztal. A külső hatások mind-mind befolyásolják az ember személyiségét és azt ahogyan az élethez viszonyul. Ezen kívül több személyiségteszt is kimutatta és alátámasztotta azt, hogy az emberek besorolhatóak más típusokba, mint az eredeti tesztelésükkor. (Technology, Myers Briggs Compendium, 2008/a)

Az MBTI személyiségteszt az embert egy „dobozba” zárja és „nem engedi” meg számára azt, hogy a preferenciák keverékét használja. Egyszerűen nem hagy helyet a változatosságnak és az egyének közötti különbségeknek. Nem veszi figyelembe azt, hogy az ember az élete során rengeteget tapasztal, különböző külső hatások érik és ezek mind-mind befolyásolják a lelki, illetve a testi „vonásait”. Saját tapasztalatom szerint igenis kijelenthető, hogy az embereknek az életük során, igenis változik a személyiségük. Az MBTI csupán nagyvonalakban határozza meg azt, hogy az ember a jelenlegi élethelyzetében körülbelül melyik csoportba is lehetne besorolható. Például vegyük azt, hogy valaki tinédzser korában nem szeret előadni és szerepelni. Ebben az élethelyzetében kitölti az MBTI személyiségtesztet és kijön neki az, hogy Ő egy introvertált típus. Viszont tegyük fel, hogy ugyanez az embert 2-3 év alatt olyan tapasztalások érik, amelyek teljes mértékben megváltoztatják a szerepléshez való viszonyát és most már szeret és ki is mer állni előadni. Ekkor kitölti újra a tesztet és lehet, hogy teljesen más eredmény fog kijönni neki. (Technology, Myers Briggs Compendium, 2008/b)

Saját véleményem szerint az MBTI személyiségteszt nagy vonalakban meg tudja határozni azt, hogy az ember a jelenlegi élethelyzetében körülbelül milyen csoportba beazonosítható. Ezt az információt az alany ki tudja használni. Biztos vagyok benne, hogy a kapott eredményből tud levonni olyan következtetéseket, amelyek hasznosak lehetnek a számára. Azt gondolom, hogy minden évben érdemes kitölteni ezt a tesztet, hiszen az életünkben az egyetlen dolog, ami állandó az a változás.

2.5 Az MBTI versenytársai

Az MBTI személyiségteszten kívül számos teszt létezik még, amelyek különböző megközelítéseket alkalmaznak az egyének személyiségének a vizsgálatára. Ezek a tesztek egymástól eltérő módszereket használnak a személyiségtípusok feltérképezésére, viszont elmondható, hogy mindegyik személyiségtesztben van valami közös. Vannak modellek, amelyek a változatos dimenziókat és az aspektusokat mérik (például: viselkedési stílusok, érzelmek kezelése, illetve az erősségek / gyengeségek azonosítása). Általánosságban

elmondható, hogy a tesztek különféle módszereket alkalmaznak az adatgyűjtésre és az adatok elemzésére is. Ilyen eszközök lehetnek például: kérdőívek, interjúk és megfigyelések. A sok személyiségteszt előnye számunkra az, hogy különféle, illetve sokszínű megközelítést kínálnak a személyiségek összetettségének feltárására, ráadásul lehetőséget adnak az adott személynek, hogy jobban megismerje önmagát és másokat is a környezetében.

A következőkben fel fogok sorolni pár olyan személyiségtesztet, amelyek hasonló módszereket alkalmaznak az emberek személyiségének feltárására csak úgy, mint az MBTI.

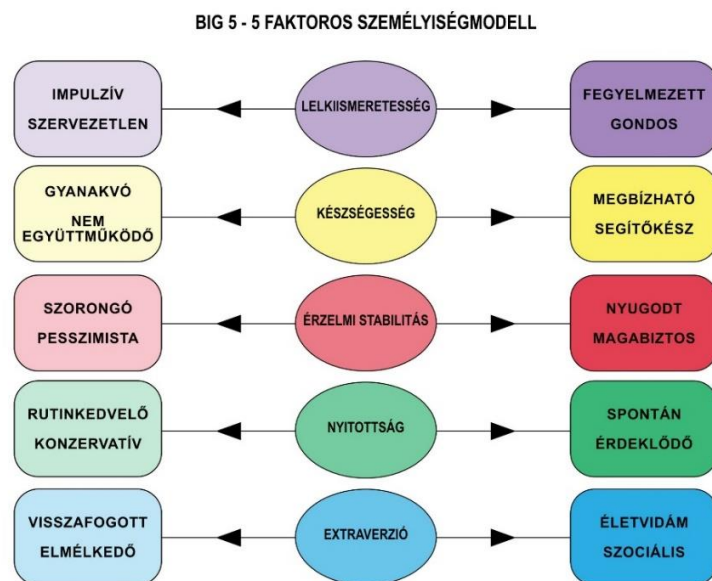
- Big five
- CPI (California Psychological Inventory)
- MMPI (Minnesota Multiphasic Personality Inventory)

Big five

Ezt a személyiség leíró modell úgy lett kifejlesztve, hogy számos különböző emberi tulajdonságot és személyiségi jegyet elemeztek, majd ezeket csoportosították és kategorizálták öt dimenzióba. A Big five egy skálán helyezi el a személyiségeket. A skála egyik végén az extrovertált, a másik végén az introvertált tulajdonságok helyezkednek el és ezeken belül az adott személyiség bárhol elhelyezkedhet. (Annabelle G.Y. Lim, Psychology Graduate, 2023/a)

Az öt dimenzió a következő:

- Lelkiismeretesség
- Készségesség
- Érzelmi stabilitás
- Nyitottság
- Extraverzió

1. ábra Big 5 (forrás: (Annabelle G.Y. Lim, Psychology Graduate, 2023/b))

CPI (California Psychological Inventory)

A CPI (California Psychological Inventory) segítségével a kitöltő személy egy általános képet kaphat a saját személyiségéről. Ebbe beletartoznak a személyiségének az erősségei, hiányosságai. Ez a fajta személyiségteszt négy fő csoportot jelöl meg. A tesztrengeteg kvízkérdés összessége, a kitöltése során különféle állításokról kell eldöntenie a kitöltőnek, hogy igazak rá vagy sem. Ezzel a személyiségteszttel jár egy szoftver is, amely egy grafikonon értékeli ki és írásban foglalja össze a kitöltő eredményét. Ilyen eredmény lehet, hogy a kitöltő mennyire szorong, esetleg a belső vagy a külső készítésre cselekszik inkább (saját vágya miatt cselekszik vagy azért, mert ezt várja el tőle a környezet). Természetesen arra a kérdésre is választ kap a kitöltő, hogy Ő inkább introvertált vagy extrovertált személyiség.

Vizsgált tulajdonságok:

- Dominancia
- Önellfogadás
- Felelősségtudat
- Rugalmasság
- Lelki egyensúly

Ez az egyik legelfogadottabb és leghitelesebb személyiségteszt, ugyanis rengeteg területen használják mind a mai napig (például: pszichiáterek, rendvédelmi szervek, személyügyi munkatársak HR). (Dr. Pankász Balázs, 2020)

MMPI (Minnesota Multiphasic Personality Inventory)

Ezt a személyiségtesztet személyiség- és pszichológiai zavarok feltárására, illetve kutatására fejlesztettek ki. Ez egy olyan átfogó mérőeszköz, amely kérdéseire, pontosabban állításaira szintén igennel, nemmel vagy nem tudom válasszal kell jelzést adni. Ezekből az állításokból 566 szerepel a tesztben, ami azt sugallja, hogy ez egy igenis komoly és releváns értékekkel rendelkező személyiségteszt. Nem véletlen, hogy ezt is számos helyen alkalmazzák a világban, a különböző foglalkozásokban. A tesztből származó válaszok statisztikai támpontok alapján csoportosíthatók pszichopatológiai kategóriák szerint. Ezek mellett az információk (kapott válaszok) egy-egy csoportja a toleranciát, hazugságot, a pszichopátiát, a szociális zártságot jelzi.

Ezek szerint elmondható az, hogy a levezetett két személyiségteszt (CPI (California Psychological Inventory és MMPI (Minnesota Multiphasic Personality Inventory)) nagy mértékben hasonlít egymásra. A legnagyobb különbség köztük az, hogy a CPI az nem klinikai skálákon, hanem személyiségdimenziók mentén mér. (Márkus A., 2016)

3 Mik is azok a kriptovaluták?

Általánosságban elmondható, hogy a mai világban szinte mindenki hallott már a kriptovalutákról. Hallani hallottak, de azt viszont már kevesebben tudják, hogy pontosan mik is ezek, hogyan működnek, mi az értelmük egyáltalán?

A kriptovaluták olyan digitális pénznemek, amelyek a működésükhöz nem más, mint kriptográfiát használnak. Ez a kriptográfia egy olyan technológia, amely az adatok kódolására szolgál, hogy azok olvashatatlanok legyenek azon személyek számára, akiknek nincs hozzáférésük és nem rendelkeznek jelszóval. Éppen emiatt a technológia miatt lehetetlen kriptovalutát hamisítani, viszont ezeknek a biztonsága rengeteg más tényezőtől is függ. A mai modern kriptovaluták egy olyan technológián alapulnak, amelynek a hivatalos megnevezése a blokklánc technológia, ami egy decentralizált rendszer. A kriptovaluták világában a blokklánc a titkosított tranzakciók nyilvános főkönyveként szolgál.

A kriptovaluták adottsága még az, hogy a közvetítőktől (ezek lehetnek például bankok) független képesek működni. Kriptovalutákkal a tőzsdén lehet kereskedni, eladni és vásárolni őket egyaránt. A kriptotőzsde esetében a tőzsde kezében vannak a privátkulcsok és ezekkel a kulcsokkal férhetnek hozzá a felhasználók a pénzeszközeikhez. (Binance Academy, 2023)

3.1 Kriptovaluták története

A kriptovaluták történetét vannak emberek, akik egészen 1990-től számítják, amikor is David Chaum létrehozta a DigiCash.Inc nevű elektronikus-pénzzel foglalkozó vállalatát. Ennek a vállalatnak a tranzakciók abban voltak egyedülállók ebben az időben a többi vállalathoz mérten, hogy ez a cég az alapító által kifejlesztett egy olyan kriptográfiai protokollt, amely miatt a tranzakciók névtelenek, azaz anonimek voltak. Ez a tulajdonság megegyezik a mai kriptovaluták tulajdonságával.

Az emberek másik része, viszont a Bitcoin feltalálásától számítja a kriptovaluták történetének a kezdetét. A 2008-as év vége felé, pontosabban 2008.10.31.-én egy Satoshi Nakamoto nevet használó személy vagy szervezet publikált egy tudományos közleményt, ennek hivatalos megnevezése: Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System címmel. Ebben a tanulmányban megfogalmazták és bemutatták a kriptográfiailag biztonságos blokklánc technológia koncepcióját. Ebben a kiadványban a Bitcoint a szerző vagy szerzők egy elméleti, nyílt forráskódú digitális forrásként írja vagy írják le. Maga a nyílt forráskód azt jelenti, hogy senki nem birtokolja és mindenki részt vehet a használatában és magában a fejlesztésében. A titokzatos tény a Bitcoin mögött az, hogy a mai napig senki nem tudja, hogy ki is az a Satoshi Nakamoto. Nagy valószínűséggel személyazonossága mindig ismeretlen marad. (Investopedia, 2022)

3.2 Kriptovaluták működése

Az előbbiekben már említettem a kriptovaluták működésével kapcsolatban néhány információt nagy vonalakban. Ennél a fejezetnél részletesebben be fogom mutatni azt, hogy hogyan is működnek pontosan a kriptovaluták és hogyan is épül fel körülöttük a rendszer. Az előbbiekben említettem már a kriptográfiát. Viszont most egy kicsit mélyebben is szeretném érinteni. Valójában azt jelenti a kriptográfia, hogy a kriptovaluták magas szintű matematikai algoritmusokat használnak ahhoz, hogy biztosítsák a tranzakciókat. Ezek az algoritmusok két fontosabb funkciót látnak el. Az egyik a felhasználók kilétének védelme, a másik pedig a tranzakciók hitelességének az ellenőrzése.

A kriptovalutáknál a blokklánc tranzakciók nyilvánosak, viszont a címek álnevesítettek. A tranzakciók mögötti személyek nem láthatók, ellenben maga a tranzakció látható a blokkláncon. A blokkláncot magát egy elosztott számítógépes hálózat alkotja. Lényegében ez maga egy decentralizált digitális főkönyv, amely a tranzakció adatokat tárolja a hálózathoz kapcsolódó speciális számítógépen. Ezek a számítógépek a csomópontok, amelyek vezetik a főkönyv egy példányát. A hamis vagy rossz másolatok visszautasításáról egy konszenzus algoritmus gondoskodik. Ezen eszközök együttes ereje biztosítja a hálózat biztonságát, hiszen nincs egyetlen kritikus hibapont sem. (CoinCash, 2022)

Így teszik lehetővé a kriptovaluták, hogy a magánszemélyek egymásnak közvetlen küldhessenek pénzeszközöket. Eddig nem is tűnnek annyira forradalminak a kriptovaluták, viszont íme öt pont, hogy miért is egyedülállók a kriptovaluták.:

- Decentralizált
- Átláthatóság és megváltoztathatatlanság
- Programozhatóság
- Határtalan használat
- Előre meghatározott érmekínálat

3.3 Kriptovaluta befektetések a jelenben

Jelen időben a kriptovaluták piacának nagy részét továbbra is a Bitcoin teszi ki. A világon a kriptovaluták piacának teljes kapitalizációja elérte a kétezer milliárd USD-t. Az előző mondatban említettem, hogy a Bitcoin teszi ki a kriptovaluták piacának a nagy részét. Vajon mik tehetik ki a fentmaradó részt? A kérdésre a válasz nem más, mint az altcoinok. Az altcoinok olyan új kripto projektek, amelyek a Bitcoin alkotta blokklánc technológiára alapozva hoznak létre újabbnál-újabb megoldásokat.

Az altcoinok célja az, hogy továbbfejlesszék a kriptovaluták jellemzőit, ezenfelül különböző speciális szerepek betöltése a "feladatuk". Ilyen altcoin "projekteket" lehet létrehozni a világon működő folyamatok bármelyikére, legyen az a magánélet védelme vagy az energiatakarékos folyamatok lebonyolítása. Ilyen altcoinokból több ezer fajta létezik, hiszen rengeteg típusa megjelent az utóbbi időben. Azoknak, akik altcoinba gondolkodnak befektetni, nagyon utána kell nézniük az adott projekteknek, hiszen nem lehet előre tudni azt, hogy az adott projekt mennyire valóságos. Főleg azért nem, mert léteznek már a mai világban

“meme coinok”. Ezeket az altcoinokat eredetileg viccből vagy cél nélkül hozták létre. Ilyen “meme coin” például a Dogecoin. Érdekesség, hogy még ennek a Dogecoinnak a jelenlegi piaci kapitalizációja is több, mint harminc milliárd USD. (Qayum Dániel, 2023)

Világszinten

Világszinten elmondható, hogy a kriptovalutákról már szinte “mindenki” hallott, még az is, akit egyáltalán nem foglalkoztat ez a téma. A kriptovaluták befolyása és létjogosultsága a világban, igenis egy létező dolog. Mi sem bizonyítja ezt jobban mint, hogy a világon rengeteg kriptotőzsde létezik, amelyek kereskedési lehetőséget biztosítanak a felhasználóknak. A három legnagyobb kriptovaluta-tőzsde a Binance, Coinbase Exchange és Bybit. Ennek a három tőrsdének a napi forgalma összeadva meghaladja a 17 milliárd USD-t. A tőrsdéken kívül is találkozhatunk kriptovalutákkal a világban. Vannak országok és helyek, ahol már elfogadják, mint fizetőeszközt. Léteznek kriptovaluta ATM-ek is, amelyekből készpénzt lehet felvenni a kriptovalutáért cserébe. Tovább erősíti a kriptovalutába vetett hitet az, hogy 2024. januárjában az amerikai értékpapír-felügyelet (SEC) jóváhagyta a Bitcoin ETF-ek tőrsdei bevezetését.

ETF (exchange traded fund): Olyan befektetési forma, amelynek értékét valamilyen mögöttes termék (például: alapkezelő által összerakott kosár) biztosítja. (Buró Szilárd, 2023)

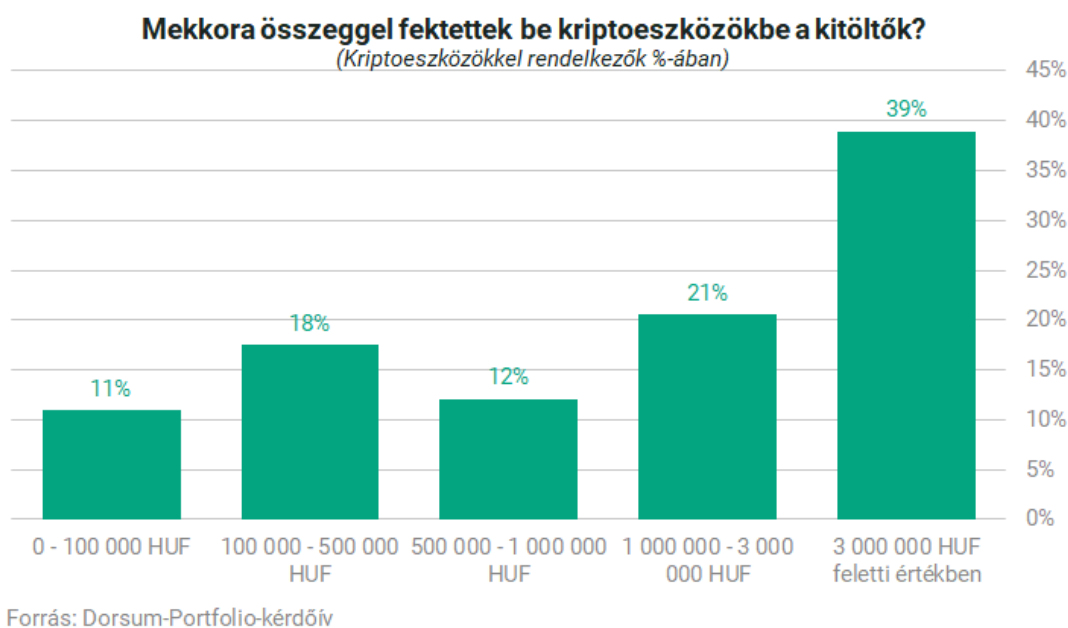
Magyarországon

Nem meglepő, hogy hazánkban is úgy gondolnak a befektetők a kriptovalutára, mint egy nagyobb kockázatú befektetési formára. Sajnos a kriptovalutákról szóló információk magyar nyelven kevésbé elérhetőek, ezért keveslik ezeket a szakirodalmakat is. Ezek hiányossága miatt a Magyar kezdő befektetőknek kevesebb lehetőségük van a tanulásra, viszont Magyarországon az utóbbi pár évben a kriptovaluták iránti érdeklődés így is megnövekedett a lakosság körében. Tapasztalataim alapján a kriptovaluták világába leginkább a fiatal felnőttek merülnek el, közülük is inkább a férfiak. Ez az a korosztály, aki látja a kriptovalutákban a lehetőséget és emellett látja benne a felmerülő magasabb kockázatot. Az idősebb korosztály elég nagy része elhatárolódik a kriptovaluta befektetésektől. Vannak, akik azért, mert nem bíznak benne, vannak olyanok is, akik egyszerűen nem hajlandók utánanézni és tanulni ebben a témában.

A portfolio és a Dorsum közös haza kriptopiaci felméréséből kiderül, hogy a magyar kriptovaluta befektetők is előszeretettel használják a feljebb említett kriptotőrsdét.

Nagyrészüik ezeken keresztül jut hozzá a kriptovalutákhoz. A megkérdezettek között voltak olyanok is, akik már bányásztak kriptoeszközöket is. A kriptovaluta bányászatával én a személyes ismerősi körömben is találkoztam és nagyon érdekes volt látni azt, ahogyan a nem hétköznapi számítógép (3-4 videokártyát használt) „bányászott”.

A felmérés kitért arra is, hogy a megkérdezett befektetők mekkora összegben rendelkeznek kriptovalutákkal. Az 1500 kitöltő válaszát erre a kérdésre még grafikonba is foglalták a könnyebb megértés és információátadás érdekében. (Kanti P. - Bátorfi B., Itt a nagy leleplezés: kiderült, kik a magyar kriptobefektetők, 2024/a)

2. ábra Kérdőív (forrás: (Kanti P. - Bátorfi B., Itt a nagy leleplezés: kiderült, kik a magyar kriptobefektetők, 2024/b))

3.4 Kriptovaluták jövője

A kriptovaluták a jövőben még többet hozzáadhatnak a mindennapi életünkhöz. Meg van bennük a lehetőség arra, hogy egy igazi és létező alternatívát nyújtsanak a bankrendszerre és pénzügyi piacokra. Véleményem szerint ezt nem is bizonyítja jobban a feljebb említett kijelentés, minthogy 2024. januárjában az amerikai értékpapír-felügyelet (SEC) jóváhagyta a Bitcoin ETF-ek tőzsdei bevezetését. Ez a lépés nagy mértékben vonzott befektetőket az aktuális pénzügyi piacokra. Érdekes, hogy a világon egyes országok támogatják a kriptovaluták használatát még más országok inkább ellenzik ezt a folyamatot. Az Európai Unió tagországok sorra hozzák és frissítik a kriptovalutákkal kapcsolatos szabályozásokat. Ez alól hazánk sem kivétel, hiszen az uniós direktívának való megfelelést idézi elő a

kriptoeszközök piacáról szóló törvény, amelynek a tervezetét a kormány kibocsátotta társadalmi egyeztetésre. Ennek a határideje 2024.03.07. A szabályozás 2024.06.30.-tól lesz hatályos és a Magyar Nemzeti Bank lesz ennek a felügyeleti szerve. Ezek a szabályozások a jövőben még jobban ki fognak terjedni a kriptovalutákra és ezek az intézkedések folyamatosan növelik a bizalmat a lakosság körében. (Urbán Anikó, 2023)

3.5 Kriptovaluták környezeti hatásai

A kriptovaluták bányászata (jelen esetben a Bitcoinról lesz szó) jelentős negatív hatásokkal járnak a környezetre vonatkozólag. Mint minden olyan folyamatra a világon, ami káros a környezetre, erre is hoztak már bizonyos szabályozásokat, de mivel ennek a piacnak még nem annyira jelentős a környezetvédelmi kérdése, mint mondjuk az energiaszektorban a meg nem újuló erőforrásoknak, addig ezek a „szabályozások” csupán útmutatók. Köztudott az, hogy a Bitcoin bányászatához rengeteg energiára van szükség. Ennek a tevékenységnek a működtetéséhez (bányászat) nagy teljesítményű számítógépekre van szükség és az egyértelmű, hogy ezek a számítógépek sok áramot fogyasztanak. Érdekesség például, az, hogy egyes becslések szerint a teljes Bitcoin-hálózat energiaszükséglete egyenértékű lehet egy kisebb országgal. Mint köztudott az energiafogyasztás szén-dioxid kibocsájtáshoz vezet, ami nagy mértékben hozzájárul ahhoz, hogy az éghajlat rendellenesen megváltozzon a világon.

Indultak kezdeményezések a kriptovaluták „zöld” bányászatával kapcsolatban. Ennél a témakörnél is szóba kerültek a szokásos megújuló energiaforrások, amelyekkel működtetni lehetne a nagy teljesítményű bányászatra használó számítógépeket. A szokásos megújuló energiaforrásoknál a napenergiára, vízenergiára esetlegesen szélenergiára gondolnak a „feltalálók”. Vannak azonban olyan személyek is, akik teljesen meg szeretnék reformálni a jelenlegi bányászati módokat és olyan folyamatokat szeretnék kifejleszteni, amellyel energiahatékonyabbá tehetnék a kriptovaluták bányászatát.

Egyben érdekes és rémisztő a Carmbridge Bitcoin Electricity Consumption Index becslése, amely szerint a Bitcoin bányászata évente több energiát igényel világszerte, mint egy-két ország éves energiafelhasználása, ilyen országok például: Hollandi vagy Pakisztán. (Kriptocity, 2022)

3.6 Kriptovaluták jogi szabályozása

Érdekesség, hogy a világon a kriptovalutákra vonatkozó jogalkotás számára nehéz és lassú a folyamat, hiszen nem mindenki érti a kriptovaluták működését. Ez pánikot és félelmet kelt a döntéshozókban. Ez az oka annak, hogy még a világ fejlett országaiban is bizonytalan a jogrendszer a kriptovalutákkal kapcsolatban. A döntéshozók közül szinte mindenki látja azokat a kérdéseket és témákat, amelyekre választ kellene adni, de ezek a válaszok egyelőre elmaradnak, csupán a felszínt “kapargatják”, hiszen még rendes megoldást nem sikerült találniuk.

Az első probléma a kriptovaluták jogi szabályozásával kapcsolatban az, hogy eredetileg ezek nem részesülnek központi ellenőrzésben, ami a kriptovalutáknak egy előnye az igazi pénzzel szemben. Viszont, mivel a kriptovaluták a jövőben valószínűleg az emberek mindennapi életéhez fognak tartozni, ezért kellene valami vagy valaki, ami/aki tudja ezeket a kriptovalutákat szabályozni és egy rendszerbe rakni.

A második probléma az, hogy a pénzkibocsátás szinte azóta, amióta az emberek kereskedelmet folytatnak egymással egészen napjainkig az az állami (régebben uralkodói) szuverenitás meghatározó eleme volt. A kriptovalutáknál pedig éppen fordított a helyzet és ez a tulajdonsága is éppen az előnyeikhez kapcsolódik.

A kriptovaluták jó tulajdonságait sajnos a bűnszervezetek is ki tudják használni, éppen az ilyen és hasonló visszaélések miatt kellene ezt az ágazatot szabályozni. Nagyon fontos az emberiség számára, hogy még többet tanuljon a kriptovalutákról. Az edukáció mellett kiemelt szerepe van még annak, hogy a piaci szereplőkkel (kriptovaluta tulajdonosok) a döntéshozók együttműködjenek. Ezek a lépések elengedhetetlenek ahhoz, hogy a jövőben egy olyan működőképes jogi környezetet teremtsünk a kriptovaluták számára, amely mindenkinek egyaránt megfelelő. (Kázmér D., 2018)

4 Kutatásmódszertan

4.1 Kutatás módszertana

A primer kutatásomat kvantitatív módszerek alkalmazásával végeztem el. Azért ezzel a módszertannal dolgoztam, ugyanis 16 féle MBTI személyiségtípus létezik, ezért egyesével egyszerűen lehetetlen lett volna mind a 16 féle személyiségtípussal interjút készítenem. A kvantitatív kutatásomhoz kétféle módszert alkalmaztam. Az első módszer a kérdőíves adatgyűjtés és a második (amit az adatok feldolgozásához használtam) az az SPSS szoftver volt. A nagy számok törvénye alapján, a kérdőívemet sikerült minden egyes MBTI személyiségtípusnak (egyetemisták) kitölteni (N=105). Így már elég adat állt rendelkezésemre, ahhoz, hogy el tudjam végezni a kutatásomat.

4.2 Probléma meghatározása

A kérdőívem célja az, hogy kiderítsem azt, hogy mennyire befolyásolja az egyetemistákat a különböző személyiségtípusokba (MBTI) való tartozás abban, hogy a kriptovalutákkal foglalkozzanak, illetve befektessenek. Köztudott, hogy minden ember különböző. Természetesen előfordulnak hasonlóságok az emberek között, mind kinézetben, mind belső tulajdonságokban, de még sincs két ugyanolyan ember. Érdekesség, hogy attól függetlenül, hogy két személyt egy személyiségtípusba sorol az MBTI az nem jelenti azt, hogy ennek a két személynek azonosak a kockázatvállalási szokásaik (erre az SPSS kutatási módszer eredményében jobban kitérek).

4.3 Kérdőív lépéseinek elkészítése és bemutatása

A kutatási feladatomban a számszerűsített, statisztikai adatokra és válaszokra vagyok kíváncsi. Ezért a kvantitatív megkérdezési módszert alkalmaztam. Ezen belül is pedig az elektronikus kérdőívet választottam. A kérdőívet 105 fővel töltöttem ki, úgy gondolom ennyi fővel már valós adatokat kaphatók a kutatási problémámról. Azért választottam az elektronikus megkérdezést, mert ez a leggyorsabb, legkényelmesebb és legköltséghatékonyabb számomra.

A kérdőívem felépítését igyekeztem úgy megalkotni, hogy az megfeleljen a tanultaknak. Figyeltem a kérdések sorrendjére és helyességére. Odafigyeltem arra, hogy minden kérdés nyelvtanilag helyes legyen és értelmezhető mindenki számára. Alkalmaztam zárt kérdéseket, viszont a nyitott kérdéseket kerültem, mivel nem szerettem volna bonyolítani a kutatásomat. A célom az, hogy időszerű, pontos és valós képet kapjak a kutatási problémámról. A kész

kérdőívemet egy közösségi média felületen osztottam meg, mégpedig a Facebookon. Azért gondoltam ezt megfelelőnek, mivel alapból a közösségi médiához kapcsolódik a kérdőívem, illetve ott tudom elérni a célközönségemet a kutatásomhoz.

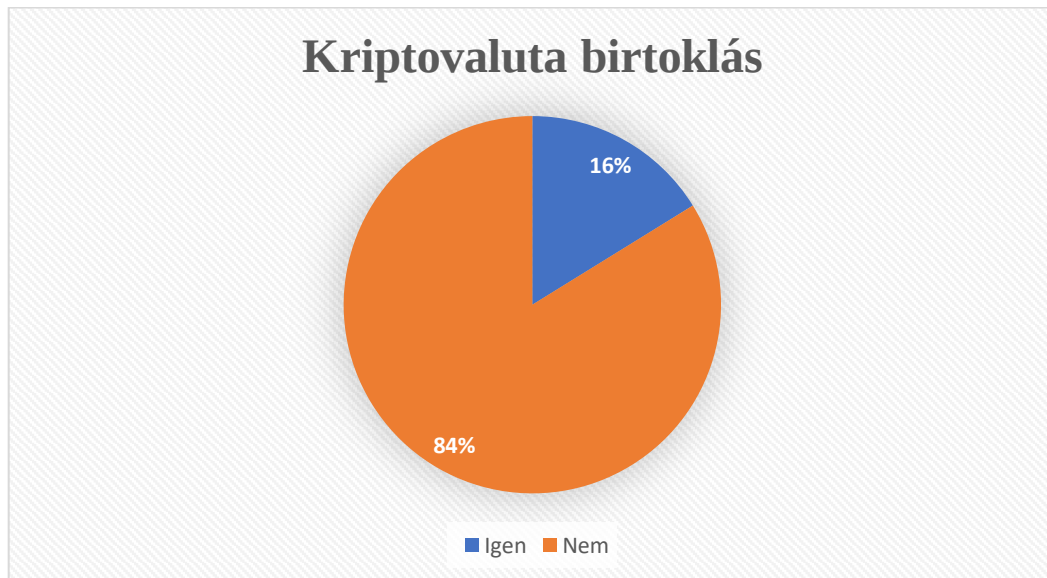
A kérdőívemet egy rövid bevezetéssel kezdtem, ahol leírtam, hogy ki vagyok, hol tanulok és mi a kutatásom címe. Illetve még beleírtam azt, hogy a kérdőív teljesen anonim és nagyjából 5 percet vesz igénybe a kitöltés. Mivel az összes kérdésre fontos, hogy a kitöltők válaszoljanak, ezért az összes kérdést be csillagoztam (*), ami a kötelező kitöltést jelenti az adott kérdésnél és a teszt nem engedi tovább a kitöltőt, ha nem ad választ a kérdésre.

A kérdőívemre kapott válaszokat az SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) szoftver segítségével értelmeztem ki és kerestem a különböző összefüggéseket azoknál az állításoknál, amelyekhez a hipotéziseim kapcsolódnak. Az SPSS széles körben használt, például: a tudományos kutatásokban, üzleti elemzésekben, piackutatásban és sok más területen ahol az adatok elemzése és a statisztikai következtetések levonása a cél. Szakdolgozatomat ennek a szoftvernek a segítségével próbáltam minél pontosabbá, értelmezhetővé és izgalmassá tenni.

Az SPSS keresztábrák lekérdezéshez kapcsolódóan a kérdőívből azon kérdések eredményeit és grafikonjait részletezem, amelyek szoros kapcsolatban állnak a felállított hipotéziseimmel és a hozzájuk kapcsolódó SPSS szoftver kiértékeléséhez.

4.4 Kereszt táblás lekérdezéshez szorosan kapcsolódó kérdőív kérdések

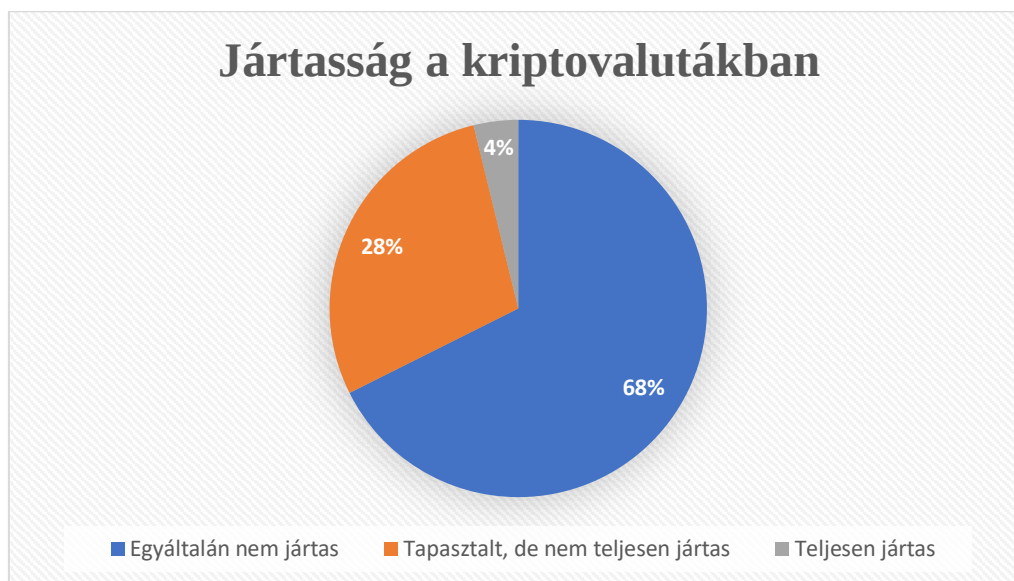
Ön rendelkezik-e kriptovaluta befektetéssel? *

3. ábra Kriptovaluta birtoklás megoszlása a kitöltők között (forrás: Saját kutatás, 2024, N=105)

Ezt a kérdésemet azért tettem fel, hogy megtudjam, hogy a kitöltők hány %-a rendelkezik kriptovalutával jelenleg. El kell, hogy mondjam nem lepődtem meg az eredmény láttán. Ahhoz képest, hogy a kriptovaluták mekkora értéket képviselnek és hogy olyan új technológiával működnek még korántsem elterjedtek az emberek körében. Van egy kis százalék, aki rendelkezik kriptovalutával, de a nagy "tömeg" nem rendelkezik vele. Ez az ábra azt mutatja meg, hogy a kitöltők mennyire bíznak a kriptovalutákban. Általánosságban elmondható az, hogy a kripto világ még jelenleg nem tart azon a szinten, hogy globálisan mindenkihez elérhessen.

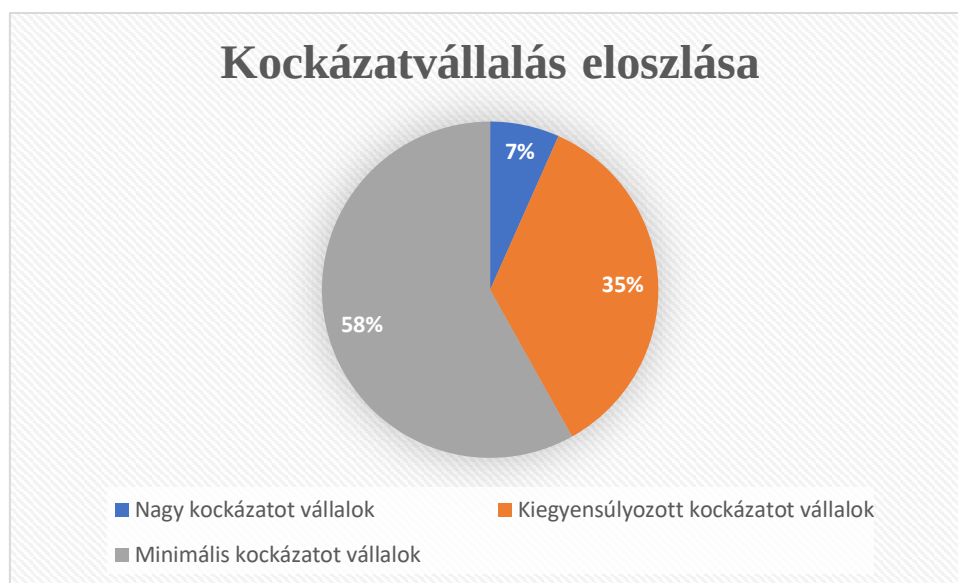
Ön mennyire jártas a kriptovaluta befektetések terén? *

4. ábra Kitöltők jártassága a kriptovaluta befektetésekben (forrás: Saját kutatás, 2024, N=105)

Az előző ábra ennél a kérdésnél is érzeteli a hatását. Mivel a kitöltők elég kis százaléka rendelkezik kriptovalutával, ezért szinte egyértelmű, hogy az erre a kérdésre kapott válaszok nagy része az lesz, hogy “egyáltalán nem jártas”. A kriptovalutákkal még nem foglalkoznak az általános oktatási rendszerben, ezért annak a személynek, aki ezekről tanulni szeretne, saját magának kell megszerezni az információt. Ráadásul azzal is számolnia kell, hogy adott esetben kifizetett oktatási anyag mennyire lesz számára hatékony. A “tapasztalt, de nem teljesen jártas” választ adók nagy valószínűséggel még nem rendelkeznek kriptovalutával, csupán az interneten fellelhető tananyagok közül elvégeztek párat és jobban utána néztek a témának. Viszont ezeknél a személyeknél hiányozhat az igazi tapasztalat. A teljesen jártas választ adók, nagy valószínűséggel kriptovaluta tulajdonosok. Ők már több éve foglalkozhatnak a kriptovaluták világával. Személyes véleményem szerint ez a “világ” egy olyan hely, ami folyamatosan változik és fejlődik, ezért a tanulás és tapasztalás sosem érhet véget.

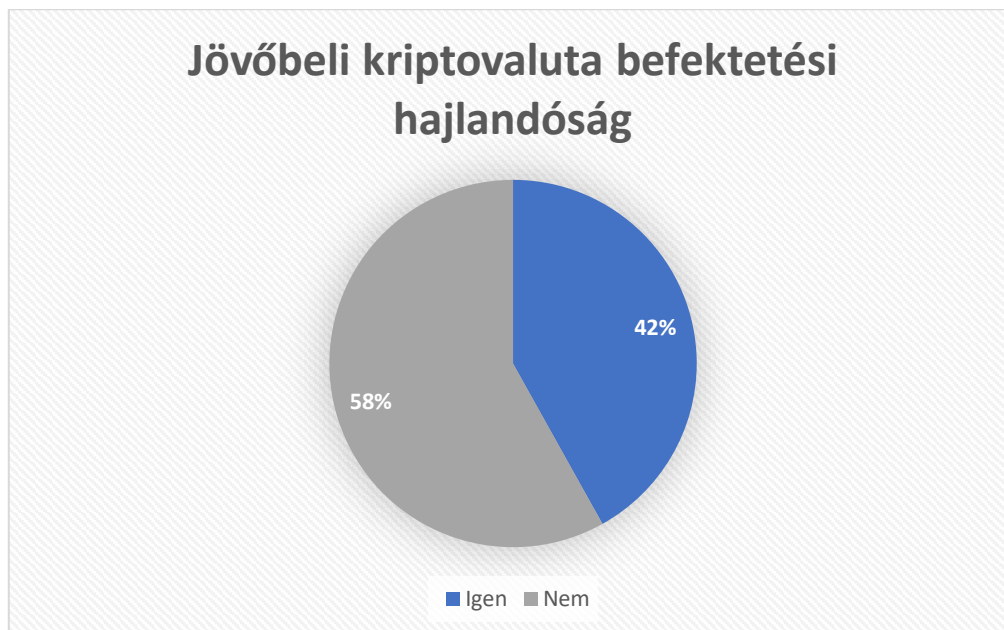
Ön mennyire kockázattal álló a nagyobb hozam elérése érdekében a kriptovaluta befektetése során?*

5. ábra Kockázattal állás eloszlása a kitöltők között (forrás: Saját kutatás, 2024, N=105)

A kriptovaluta befektetések alapvetően kockázatos befektetésnek számítanak, főleg azok az altcoinok, amelyeknek a háttere nem ismert úgy, mint például a Bitcoinnak. A válaszadók közül 58% a „Minimális kockázattal álló” választ jelölte be. Ez nem meglepő, hiszen az emberek általánosságban kerülnek a kockázatot az élet minden területén. Viszont a kisebb kockázattal állással az elérhető hozam mértéke is csökken. Azok a válaszadók, akik a „Kiegyensúlyozott kockázattal álló” (35%) választ adták meg, már képesek egy kicsivel nagyobb kockázatot vállalni a számukra elérhető hozam érdekében. Ezeknek az embereknek a befektetési portfóliója már tartalmaz olyan altcoinokat, amelyek nagyobb volatilitással rendelkeznek, viszont nagyobb %-ban mégis olyan kriptovaluták teszik ki a portfóliójukat, amelyek már régebb óta jelen vannak a piacon, például: Bitcoin, Ethereum. A „Nagy kockázattal álló” választ adók (7%) vannak a legkevesebben. Vannak helyzetek, amikor ők járnak a legjobban, hiszen a legnagyobb hozamot a legnagyobb kockázattal lehet elérni a leggyorsabban. Viszont van, amikor ennek az ellentéte történik és a befektető elveszti az összes tőkéjét, mert túl gyorsan akart mindent. Ezért fontos az, hogy a befektető tisztában legyen azzal a kockázattal, amit vállal és ne ugorjon átgondolatlan döntésekbe.

Ön szeretne-e a jövőben a kriptovalutákkal foglalkozni?*

6. ábra Kitöltők hajlandósága a jövőbeli kriptovaluta befektetésekkel kapcsolatban (forrás: Saját kutatás, 2024, N=105)

Az ábra alapján elmondható az, hogy bár sokan nyitottak a kriptovalutákra, még mindig a kitöltők többsége nem szívesen foglalkozna velük a jövőben. A válaszok arányának ez az eloszlása érdekes képet fest az emberek attitűdjéről és érdeklődéséről ezen a területen. A kriptovaluták iránti érdeklődés folyamatosan változik, és ez az ábra lehetőséget nyújt ahhoz, hogy megértsük, hogyan változik ez az érdeklődés az idő múlásával. Az igen és nem válaszok megoszlása alapján látható, hogy bár van egy jelentős része az embereknek, akik szívesen foglalkoznának a kriptovalutákkal, még mindig jelentős mennyiségű ember van, aki nem érzi vonzónak ezt a lehetőséget.

4.5 Kutatási hipotézisem a kvantitatív kutatáshoz

Az eredmények feldolgozása segítségével az általam meghatározott hipotéziseket szeretném kifejtetni. A témával kapcsolatban a következő hipotéziseket állítom fel:

- H1: Azt feltételezem, hogy van összefüggés az MBTI személyiségtípusok és a kriptovaluta befektetésekhez való viszony között.
- H2: A vállalkozó személyiségtípusok (ESTP-A/ESTP-T) nagyobb valószínűséggel fognak a jövőben kriptovalutával foglalkozni, mint a többi személyiségtípus.

4.6 SPSS keresztábrák (crosstabs) kiértékelése

H1: Azt feltételezem, hogy van összefüggés az MBTI személyiségtípusok és a kriptovaluta befektetésekhez való viszony között.

Ezt az első hipotézisemet ezzel az 1. keresztábrával és a 2. keresztábrával vizsgáltam + a kérdőív segítségével.

1. Keresztábra

Kérem töltse ki az alábbi tesztet, majd az eredményét írja a mezőbe.	Ön rendelkezik-e kriptovaluta befektetéssel?		Total
	Igen	Nem	
INTJ-A / INTJ-T (Építész)	0	5	5
INTP-A / INTP-T (Tudós)	2	3	5
ENTJ-A / ENTJ-T (Parancsnok)	0	4	4
ENTP-A / ENTP-T (Vitázó)	1	1	2
INFJ-A / INFJ-T (Védőügyvéd)	1	17	18
INFP-A / INFP-T (Mediátor)	0	5	5
ENFJ-A / ENFJ-T (Főszereplő)	1	12	13
ENFP-A / ENFP-T (Kampányfőnök)	1	6	7
ISTJ-A / ISTJ-T (Logisztikus)	0	4	4
ISFJ-A / ISFJ-T (Védő)	0	7	7
ESTJ-A / ESTJ-T (Vezető)	0	2	2
ESFJ-A / ESFJ-T (Konzul)	1	6	7
ISTP-A / ISTP-T (Virtuóz)	2	0	2
ISFP-A / ISFP-T (Kalandvágyó)	0	1	1
ESTP-A / ESTP-T (Vállalkozó)	7	13	20
Total	16	86	102

7. ábra Személyiségtípusok válaszainak összesítése SPSS használatával (1. Keresztábra) (forrás: Saját kutatás, 2024, N=105)

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	27,661 ^a	14	,016
Likelihood Ratio	26,965	14	,019
Linear-by-Linear Association	5,225	1	,022
N of Valid Cases	102		
a. 24 cells (80,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,16.			

8. ábra Chi-Square Tests az 1. Keresztábrához kapcsolódóan (forrás: Saját kutatás, 2024, N=105)

Symmetric Measures					
		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	,521			,016
	Cramer's V	,521			,016
	Contingency Coefficient	,462			,016
Ordinal by Ordinal	Gamma	-,355	,191	-1,764	,078
N of Valid Cases		102			
a. Not assuming the null hypothesis.					
b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.					

9. ábra Symmetric Measures az 1. Keresztábrához kapcsolódóan (forrás: Saját kutatás, 2024, N=105)

A táblázatban látható, hogy az MBTI személyiségtípusokat külön sorokba rendezte az SPSS (ezt úgy oldottuk meg, hogy az SPSS-be kódolt adatokat vittünk fel és így a program képes volt a lekérdezésekre). Az oszlopoknál jól látható, hogy melyek azok a személyiségtípusok, akik igennel vagy nemmel válaszoltak erre a kérdésre, majd az utolsó oszlopban látható az összegzés. Egy példa: jól látszik, hogy az INTJ-A/INTJ-T (Építész) típushoz tartozó személyek közül 3-an rendelkeznek és 2-en nem rendelkeznek kriptovaluta befektetéssel.

Chi-négyzet teszt: A Pearson chi-négyzet értéke 27.661, a szabadságfokok (df) száma 14 és az aszimptotikus szignifikancia (Asymp. Sig.) értéke 0,016. Ez azt jelenti, hogy van statisztikailag szignifikáns kapcsolat az MBTI személyiségtípusok és a kriptovaluta befektetések között. Az is látható, hogy az aszimptotikus szignifikancia értéke kisebb, mint 0.05, ezért elutasíthatjuk a nullhipotézist, amely szerint nincs összefüggés a két változó között.

Symmetric Measures: A Phi és Cramer's V értéke teljesen megegyezik egymással, az eredmény mind a kettőnél 0.521, ami egy közepes erősségű összefüggésre utalhat. A táblázatban jól látható, hogy a Gamma értéke -0.355, ami azt jelezheti felénk, hogy lehet egy negatív irányú kapcsolat a rendezettség és a változók között. Ezen értelmezések alapján elmondható, hogy valószínűleg van valamilyen összefüggés az MBTI személyiségtípusok és a kriptovaluta befektetések között, viszont, hogy ezt még jobban megértsük és letisztázzuk, ahhoz részletesebb elemzésre lenne szükség.

Az eredmények azt mutatják, hogy az egyes MBTI személyiségtípusokhoz tartozó egyének különböző hajlandóságokkal rendelkezhetnek a kriptovaluta befektetések iránt.

2. Keresztábra

Kérem töltsse ki az alábbi tesztet, majd az eredményét írja a mezőbe.	Ön mennyire kockázattűrő a nagyobb hozam elérése érdekében a kriptovaluta befektetése során?			Total
	1,0	2,0	3,0	
INTJ-A / INTJ-T (Építész)	0	1	4	5
INTP-A / INTP-T (Tudós)	0	4	1	5
ENTJ-A / ENTJ-T (Parancsnok)	0	2	3	5
ENTP-A / ENTP-T (Vitázó)	0	1	1	2
INFJ-A / INFJ-T (Védőügyvéd)	0	5	13	18
INFP-A / INFP-T (Mediátor)	0	1	4	5
ENFJ-A / ENFJ-T (Főszereplő)	1	7	6	14
ENFP-A / ENFP-T (Kampányfőnök)	0	1	6	7
ISTJ-A / ISTJ-T (Logisztikus)	0	3	1	4
ISFJ-A / ISFJ-T (Védő)	1	2	5	8
ESTJ-A / ESTJ-T (Vezető)	0	1	1	2
ESFJ-A / ESFJ-T (Konzul)	0	2	5	7
ISTP-A / ISTP-T (Virtuóz)	0	2	0	2
ISFP-A / ISFP-T (Kalandvágyó)	0	1	0	1
ESTP-A / ESTP-T (Vállalkozó)	5	4	11	20
Total	7	37	61	105

10. ábra Személyiség típusok válaszainak összesítése SPSS használatával (2. Keresztábra) (forrás: Saját kutatás, 2024, N=105)

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	34,501 ^a	28	,185
Likelihood Ratio	34,736	28	,178
Linear-by-Linear Association	3,040	1	,081
N of Valid Cases	105		

a. 40 cells (88,9%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,07.

11. ábra Chi-Square Tests az 2. Keresztábrához kapcsolódóan (forrás: Saját kutatás, 2024, N=105)

Symmetric Measures					
		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	,573			,185
	Cramer's V	,405			,185
	Contingency Coefficient	,497			,185
Ordinal by Ordinal	Gamma	-,140	,121	-1,138	,255
N of Valid Cases		105			

a. Not assuming the null hypothesis.

b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

12. ábra Symmetric Measures az 2. Keresztábrához kapcsolódóan (forrás: Saját kutatás, 2024, N=105)

A táblázat sorai az MBTI személyiségtípusokat reprezentálják, amelyek egymástól külön választva láthatók. Az oszlopok a válaszadók kockázatvállalási szintjeit mutatják, három kategóriára lebontva. Az 1,0 a – nagy kockázatot vállalok, a 2,0 a – kiegyensúlyozott kockázatot vállalok, a 3,0 – minimális kockázatot vállalok válasz lehetőség.

Chi-négyzet teszt: A chi-négyzet értéke 34.501, a szabadságfokok (df) száma 28 és az aszimptotikus szignifikancia (Asymp. Sig.) értéke pedig 0.185. Jól látható, hogy a p – érték magasabb, mint 0.05, ezért a statisztikai analízis szerint nem mutatható ki szignifikáns kapcsolat az MBTI személyiségtípusok és a kockázatvállalási szintek között. Ebben az esetben a nullhipotézist nem lehet elutasítani, hiszen ez azt állítja, hogy nincs összefüggés.

Symmetric Measures: A Phi értéke 0.573, ami elég magas értéknek számít. Ez általánosságban erős összefüggésre utalna, de a Cramer's V értéke már csak 0.405, ami inkább egy közepesebb erősségű kapcsolatra utal. A Gamma értéke -0.140, ami egy gyenge és nem szignifikáns negatív irányú kapcsolatot jelezhet. Látható, hogy a Phi, Cramer's V és Gamma szignifikancia értéke magasabb, mint 0.05. Emiatt nem tekinthető statisztikailag szignifikánsnak ez az értékelés.

Ezek az eredmények azt mutatják, hogy nem állapítható meg olyan összefüggés az MBTI személyiségtípusok és a kockázati preferenciák között, ami megbízható lenne.

Valószínűsíthető az, hogy az egyének kockázatvállalási hajlandóságát nem befolyásolja az, hogy ki milyen MBTI személyiségtípusba tartozik. Az, hogy az élet területein ki mennyire kockázatvállaló annak az okát bonyolultabb megállapítani.

H2: A vállalkozó személyiségtípusok (ESTP-A/ESTP-T) nagyobb valószínűséggel fognak a jövőben kriptovalutával foglalkozni, mint a többi személyiségtípus.

Ezt a második hipotézisemet a 3.keresztábrával vizsgáltam + a kérdőív segítségével.

3. Keresztábra

Kérem töltsse ki az alábbi tesztet, majd az eredményét írja a mezőbe.	Ön szeretne-e a jövőben a kriptovalutákkal foglalkozni?		Total
	1,0	2,0	
INTJ-A / INTJ-T (Építész)	2	3	5
INTP-A / INTP-T (Tudós)	3	2	5
ENTJ-A / ENTJ-T (Parancsnok)	1	4	5
ENTP-A / ENTP-T (Vitázó)	1	1	2
INFJ-A / INFJ-T (Védőügyvéd)	7	11	18
INFP-A / INFP-T (Mediátor)	1	4	5
ENFJ-A / ENFJ-T (Főszereplő)	5	9	14
ENFP-A / ENFP-T (Kampányfőnök)	2	5	7
ISTJ-A / ISTJ-T (Logisztikus)	3	1	4
ISFJ-A / ISFJ-T (Védő)	0	8	8
ESTJ-A / ESTJ-T (Vezető)	1	1	2
ESFJ-A / ESFJ-T (Konzul)	2	5	7
ISTP-A / ISTP-T (Virtuóz)	2	0	2
ISFP-A / ISFP-T (Kalandvágyó)	1	0	1
ESTP-A / ESTP-T (Vállalkozó)	13	7	20
Total	44	61	105

13. ábra Személyiségtípusok válaszainak összesítése SPSS használatával (3. Keresztábra) (forrás: Saját kutatás, 2024, N=105)

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	20,180 ^a	14	,125
Likelihood Ratio	24,329	14	,042
Linear-by-Linear Association	2,901	1	,089
N of Valid Cases	105		

a. 24 cells (80,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,42.

14. ábra Chi-Square Tests az 3. Keresztábrához kapcsolódóan (forrás: Saját kutatás, 2024, N=105)

Symmetric Measures					
		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	,438			,125
	Cramer's V	,438			,125
	Contingency Coefficient	,402			,125
Ordinal by Ordinal	Gamma	-,182	,128	-1,417	,156
N of Valid Cases		105			
a. Not assuming the null hypothesis.					
b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.					

15. ábra Symmetric Measures az 3. Keresztáblához kapcsolódóan (forrás: Saját kutatás, 2024, N=105)

A táblázat sorai ugyanúgy, ahogy az első és második keresztáblánál látható az MBTI személyiségtípusokat mutatja elszeparálva egymástól. Az 1,0 és 2,0 oszlopnál az 1,0 – igen és a 2,0 – nem választ tartalmazzák. Ezen információk alapján a táblázatot könnyű értelmezni. Ez alapján kijelenthető, hogy a kitöltők közül 44-en szeretnének kriptovalutákkal foglalkozni a jövőben és 61-en pedig nem. A vállalkozó személyiségtípusnál (ESTP-A/ESTP-T) azt várjuk, hogy az igen (1) válaszok aránya jelentősen magasabb lesz, mint más típusoknál (2. hipotézis).

Chi-négyzet teszt: A Pearson chi-négyzet teszt eredménye 20.180, a szabadságfokok értéke pedig 14. Az aszimptotikus szignifikancia (Asymp. Sig.) értéke 0.125. Ezen adatok alapján a p – érték magasabb, mint 0.05. Eszerint nem állapítható meg statisztikailag szignifikáns kapcsolat az MBTI személyiségtípusok és a jövőbeli kriptovaluta befektetési hajlandóság között. Így a hipotézist, amely szerint a vállalkozó típusok nagyobb valószínűséggel fognak kriptovalutával foglalkozni a jövőben a jelen adatok nem támasztják alá.

Az igennel válaszolók száma ugyan magasabb a vállalkozó (ESTP-A/ESTP-T) személyiségtípusoknál, ami utalhat egy nagyobb hajlandóságra ennél a kérdésnél (Jövőbeli foglalkozás a kriptovalutákkal), de ez nem elég, hogy alátámassza a hipotézisem.

Symmetric Measures: E mérőszám szerinti adatok is azt mutatják, hogy nem támasztható alá teljes mértékben a hipotézis, miszerint a vállalkozó (ESTP-A/ESTP-T) személyiségtípusok nagyobb valószínűséggel fognak a jövőben kriptovalutával foglalkozni, mint a többi személyiségtípus.

5 Következtetések, javaslatok

Egy ilyen komplex témát nem könnyű lezárni és egyetlen következtetést levonni belőle.

Éppen ezért összeszedtem az általam megfogalmazott következtetéseket:

- Az első következtetésem ezzel a témával kapcsolatban az, hogy az embert nem lehet egyszerűen berakni egy adott személyiségtípusba, hiszen ahogy éljük az életünket folyamatosan változnak az érzéseink, reakcióink adott helyzetekre és persze a szokásaink.
- A második az az, hogy a világon egyik személyiségteszt sem tudja 100%-os pontossággal meghatározni egy ember személyiségét. Mindegyik személyiségtesztnek vannak előnyei és hátrányai, ezekről jó, ha tud az ember, viszont nem szabad csak ezekre óriási hangsúlyt fektetni.
- A harmadik az az, hogy ahhoz képest, hogy a kriptovaluták mekkora befolyással vannak a világ gazdaságának különböző részeire, a mai napig nem sokan ismerik őket. A kérdőívből kiderült, hogy sokan hallottak már a kriptovalutákról, de azon kívül, hogy tudják, hogy léteznek több dolgot nem tudnak róluk és nem is nagyon mozgatja az embereket.
- A negyedik az, hogy a kriptovalutákban a nagyobb potenciált a fiatal felnőttek (egyetemisták) látják. Az idősebb korosztály inkább tart tőlük és a velük járó változásoktól (szakirodalomból kiderül).
- Az ötödik következtetésem az, hogy az emberek nagy része (egyetemisták) inkább vállalnak minimális kockázatot egy fix hozamért, minthogy nagyobb kockázatot vállaljanak egy nagyobb hozam elérése érdekében (ez derül ki a kérdőívből).
- Az utolsó következtetésem pedig az, hogy attól függetlenül, hogy két személyt egy személyiségtípusba sorol a személyiségteszt, az nem jelenti azt, hogy ugyanolyan kockázatvállalók a különböző dolgokban, hiszen relatív az, hogy kinek mi a kockázat.

Lehet valamelyiküknek kockázatos gyorsan hajtani egy kanyarban, míg a másik ezt nem tartja kockázatosnak.

Vizsgált hipotézisek:

Szakdolgozatomban két olyan hipotézist állítottam fel, amelyekről úgy gondoltam, hogy relevánsak ebben a témában. Próbáltam ennek a két felállított hipotézisemnek úgy utánajárni, hogy az teljes mértékben megfeleljen az elvárt követeléseknek. Ezen két hipotézis eredménye a következő:

H1: Azt feltételezem, hogy van összefüggés az MBTI személyiségtípusok és a kriptovaluta befektetésekhez való viszony között.

Ez a hipotézisem csupán csak részben igazolódott be. Ez az eredmény nagyon érdekes. A kérdőív eredményein látható az, hogy van egy kis hajlandóság a különböző személyiségtípusok és a kriptovaluta befektetésekhez való viszony között, de csupán ebből az egy állításból nem lehet teljes mértékben kijelenteni, hogy ez így lenne. Emiatt az SPSS-ben futtatam le egy vizsgálatot. Az első eredményre (1. kereszttábla) azt a választ kaptam, hogy van statisztikailag szignifikáns kapcsolat az MBTI személyiségtípusok és a kriptovaluta befektetés között, viszont egy részletesebb vizsgálatra lenne szükség ahhoz, hogy ez 100%-ban bebizonyosodjon. Ráadásul a 2. kereszttábla lekérdezés kimutatta, hogy nem állapítható meg összefüggés az MBTI személyiségtípusok és a kockázati preferenciák között. Ez a két kereszttáblás lekérdezést erre a hipotézisemre használtam, ugyanis így komplex az elemzés. Ezek után kijelenthető, hogy az egyes MBTI személyiségtípusokhoz tartozó személyek különböző hajlandóságokkal rendelkezhetnek a kriptovaluta befektetések iránt.

H2: A vállalkozó személyiségtípusok (ESTP-A/ESTP-T) nagyobb valószínűséggel fognak a jövőben kriptovalutával foglalkozni, mint a többi személyiségtípus.

Erre a hipotézisemre nagyon érdekes az eredmény, hiszen az eredmények a következőt mutatják. A kérdőív eredményei szerint kijelenthető lenne az, hogy ez a hipotézisem teljes mértékben beigazolódott, hiszen jól kivehető, hogy a vállalkozó személyiségtípusok között nagyobb a hajlandóság a kriptovaluta befektetések iránt. A vállalkozók rendelkeznek a legtöbb kriptovaluta befektetéssel a többi kitöltőhöz képest és ők azok, akik a legnagyobb mértékben jelölték be azt, hogy a jövőben szeretnék a kriptovalutával foglalkozni. Viszont itt jön segítségünkre az SPSS kereszttábla (3. kereszttábla), amely szerint jelen adatok alapján

nincsen semmilyen statisztikailag szignifikáns kapcsolat a kettő állítás között. Ezt mutatják az SPSS értékei, amelyek alapján ezt értékeltük. Tehát ez a hipotézisem nem teljesült.

6 Összefoglalás

Kutatásom elvégzése előtt rengeteg gondolat kavargott a fejemben arról, hogy vajon milyen témával kapcsolatban kellene megírnom a szakdolgozatom. Egy pár nap gondolkodás után arra jutottam, hogy milyen érdekes lenne valamilyen befektetésekkel (pénzügy) kapcsolatos kutatást végezni egy kis csavarral. Ekkor jutottam el addig a gondolatig, hogy a pénzügyi kutatásomba bele szeretném vinni a pszichológiát. Úgy gondoltam eme két ágazat bár a felszínen teljesen eltérő egymástól, a gyökereknél mégis összekapcsolódnak. Ugyanis a befektetések és a tőzsdei kereskedések életében nagy százalékban részt vesz a „tőzsde pszichológia”, amely lehet ugyanolyan fontos, mint egy jó befektetési vagy kereskedési stratégia. Ekkor kezdtem el keresni a különböző személyiségteszteket. Próbáltam kiválasztani az egyik legrelevánsabbat, amelyben azért bőven szerepelnek személyiség típusok. Az emberek nagyon sok mindenben különböznek egymástól, szinte minden ember más és más.

Mivel manapság nagyon nagy teret kaptak a kriptovaluták a világban, főleg a közösségi médiában lehet velük találkozni, ezért arra gondoltam, hogy a kérdőívemet az én korosztályommal (egyetemistákkal) fogom kitölteni és ezzel a célcsoporttal végzem el a kutatásom. Az egészet próbáltam rájuk kihegyezni, viszont nem mehettem el a különböző adatok mellett, amelyek a kriptovaluta befektetésekről szóltak a világon és Magyarországon, hiszen ezekre is szükségem volt ahhoz, hogy el tudjam végezni a kutatásom.

A kutatásom sikerességéhez szükségem volt arra, hogy bemutassam az MBTI történetét, működését, a benne szereplő személyiség típusokat és persze az előnyeit és hátrányait. Fontos volt arról is tájékoztatást nyújtani, hogy mik is azok a kriptovaluták, ezek története, jelenlegi helyzete a világban és persze Magyarországon. Szakdolgozatom eredményét próbáltam többféleképpen „ki elemezni”. Ezért alkalmaztam kvantitatív kutatási eszközöket, mint például a kérdőív és az SPSS szoftver használata. Ezen két eszköz számomra olyan pontos és lényeges adatokkal tudott szolgálni, amelyek teljes mértékben kimerítették a megfelelő kutatási eszközök témakörét. Jól gondoltam, hogy kétféleképpen is ki kell vizsgálni a befolyt információhalmot, hiszen kiderült, ha csak a kérdőív módszert alkalmaztam volna, akkor teljesen más eredmény jött volna ki a két hipotézisemre. De az SPSS szoftvernek hála, egy szélesebb és nem hétköznapi módon tudtam a kutatási eredményeimet kiértékelni, amellyel egy teljeskörű végleges kutatási eredményt kaptam.

Ahogy látható a két hipotézisem közül az egyik megvalósult a másik pedig nem. A kutatásom alátámasztja a hajlandóságot az emberek személyiségtípusai és a kriptovaluta befektetésekhez kapcsolódó viszony között, viszont azoknál az információknál, amelyek rendelkezésemre állnak még többre lenne szükség ahhoz, hogy ezt a témát még pontosabban meg tudjuk vizsgálni.

A kutatásom iránti érdeklődésem miatt mivel én is egyetemista vagyok, ezért én is kitöltöttem a személyiségtesztet és a kérdőívem egy személyesebb összehasonlítás érdekében. Az eredményem, ami kijött az az, hogy Vezető típus vagyok (ESTJ-A / ESTJ-T). Mivel az én válaszaim és azok válaszaik, akik Vezetők és kitöltötték a kérdőívem teljesen mások, ezért ki merem jelenteni, hogy attól függetlenül, hogy két személy ugyanabba a személyiségcsoportba tartozik az nem azt jelenti, hogy nekik a kockázat és a hajlandóság teljesen mértékben megegyezik. Hiszen az egyik személy lehet úgy gondolja, hogy kockázatos csukott szemmel autót vezetni, de ezt a másik személy egyáltalán nem tartja kockázatosnak.

7 Irodalomjegyzék

- Annabelle G.Y. Lim. (2023/a). Psychology Graduate. Cambridge, Massachusetts, Egyesült államok. Forrás: <https://motivatormagazin.hu/onismeret/big-five-vagyis-az-otfaktoros-szemelyisegmodell/>
- Annabelle G.Y. Lim. (2023/b). Psychology Graduate. Cambridge, Massachusetts, Egyesült Államok. Forrás: <https://motivatormagazin.hu/onismeret/big-five-vagyis-az-otfaktoros-szemelyisegmodell/>
- Binance Academy. (2023. 04 03). Mi a kriptovaluta? Egyesült Államok. Forrás: <https://academy.binance.com/hu/articles/what-is-a-cryptocurrency>
- Bobák Áron. (2020. 02 06). Ez az oka, hogy magadra ismersz a horoszkópokban. Magyarország. Forrás: <https://raketa.hu/ez-az-oka-hogy-magadra-ismersz-a-horoszkopokban>
- Buró Szilárd. (2023. 10 02). *money.hu*. Forrás: [money.hu: https://tudastar.money.hu/ismerteto/etf-befektetes/](https://tudastar.money.hu/ismerteto/etf-befektetes/)
- CoinCash. (2022. 07 22). Mi az a kriptovaluta és hogyan működik? - Kripto vásárlás egyszerűen. Budapest, Pest megye, Magyarország. Forrás: <https://hu.coincash.eu/blog/mi-az-a-kriptovaluta-es-hogyan-mukodik-kripto-vasarlas-egyszeruen>
- Dr. Pankász Balázs. (2020). *Pszichologiateszt.hu*. Forrás: <https://pszichologiateszt.hu/cpi-teszt/>
- Erős-Jobbágy. (2001. 06 01). A Myers-Briggs Típus Indikátor (MBTI) Magyarországon. Budapest, Pest megye, Magyarország. Forrás: https://mersz.hu/keres/MBTI/hivatkozas/dj212mtkk_629#dj212mtkk_629
- GT user. (2024. 03 19). Egy csaló több mint 2,6 millió dollárnyi kriptót lopott a gyanútlan befektetőktől. Forrás: <https://www.bitcoinbasis.hu/egy-csalo-tobb-mint-26-millio-dollart-lopott/>
- Investopedia. (2022. 02 01). Kriptovaluta útmutató. Budapest, Pest megye, Magyarország. Forrás: <https://investopedia.hu/kriptovaluta-utmutato/>
- István, D. D. (2021. 11 30). A kriptovaluta-kereskedés adójogi vonzatai. Budapest, Pest megye, Magyarország. Forrás: <https://doboslegal.eu/a-kriptovaluta-kereskedes-adojogi-vonzatai/>
- Kanti P. - Bátorfi B. (2024/a. 01 31). Itt a nagy leleplezés: kiderült, kik a magyar kriptobefektetők. Budapest, Pest megye, Magyarország. Forrás: <https://www.portfolio.hu/befektetes/20240131/itt-a-nagy-leleplezes-kiderult-kik-a-magyar-kriptobefektetok-666037>
- Kanti P. - Bátorfi B. (2024/b. 01 31). Itt a nagy leleplezés: kiderült, kik a magyar kriptobefektetők. Budapest, Pest megye, Magyarország. Forrás:

- <https://www.portfolio.hu/befektetes/20240131/itt-a-nagy-leleplezes-kiderult-kik-a-magyar-kriptobefektetok-666037>
- Karoliny M. - Poór J. (2019/a. 03 10). *Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv*. Budapest, Pest, Magyarország: Wolters Kluwer Hungary Kft. Forrás: https://mersz.hu/keres/MBTI/hivatkozas/YOV1682_261#YOV1682_261
- Karoliny M. - Poór J. (2019/b). *Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv*. Budapest: Wolters Kluwer Hungary Kft. Forrás: https://mersz.hu/keres/MBTI/hivatkozas/YOV1682_261#YOV1682_261
- Karoliny M. - Poór J. (2019/c). *Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv*. Budapest: Wolters Kluwer Hungary Kft. Forrás: https://mersz.hu/keres/MBTI/hivatkozas/YOV1682_261#YOV1682_261
- Kázmér D. (2018. 05 08). A kriptovaluták jogi szabályozása. Budapest, Pest megye, Magyarország. Forrás: <https://juratus.elte.hu/a-kriptovalutak-jogi-szabalyozasa/>
- Kripto city. (2022. 04 06). A kripto bányászat környezeti hatásai. Forrás: <https://kryptocity.hu/a-kripto-banyaszat-kornyezeti-hatasai/>
- Kriptovalutak blog. (2022). NÉHÁNY GYAKORI KRIPTOVALUTA ÁTVERÉS. HOGYAN KERÜLHETŐ EL??? Forrás: <https://kriptovalutak.com/nehany-gyakori-kriptovaluta-atveres-hogyan-kerulheto-el/>
- Márkus A. (2016). Neurológia. Budapest, Pest megye, Magyarország. Forrás: https://mersz.hu/keres/mmpi/hivatkozas/m28n_chap21_level1_sec1_p4#m28n_chap21_level1_sec1_p4
- Mászáros R. Tamás. (2017. 12 18). Beteszél 250 forintot, hat év múlva kidob 5 milliót, mi az? Budapest, Pest megye, Magyarország. Forrás: https://index.hu/gazdasag/2017/12/18/bitcoin_kriptopenz_kriptovaluta_blokkanc_virtualis_penz_befektetesi_lufi_spekulacio_21._szazadi_penzugyi_rendszer/
- NERIS Analytics. (2011/a). 16 Personalities. Cambridge, Anglia. Forrás: <https://www.16personalities.com/hu>
- NERIS Analytics. (2011/b). 16 Personalities. Cambridge, Anglia. Forrás: <https://www.16personalities.com/hu/kapcsolat>
- NERIS Analytics. (2011/c). 16 Personalities. Cambridge, Anglia. Forrás: <https://www.16personalities.com/hu/kapcsolat>
- NERIS Analytics. (2011/d). 16 Personalities. Cambridge, Anglia. Forrás: <https://www.16personalities.com/hu/kapcsolat>
- Premik. (2019. 12 10). Az öt legjobban teljesítő bitcoin bányászgép a feleződés előtt. Forrás: <https://www.bitcoinbasis.hu/ot-legjobban-teljesito-bitcoin-banyaszgеп-a-felezodes-elott/>
- Qayum Dániel. (2023. 06 01). A bitcoin nem valódi pénz, de a technológia mögötte aranybánya. Magyarország. Forrás:

<https://index.hu/gazdasag/fintech/2023/06/01/bitcoin-kripto valuta-penz-blockchain-kripto/>

Technology, T. (2008/a). Myers Briggs Compendium. Richmond, North Yorkshire, Anglia.
Forrás: <https://www.teamtechnology.co.uk/myers-briggs-criticisms.html>

Technology, T. (2008/b). Myers Briggs Compendium. Richmond, North Yorkshire, Anglia.
Forrás: <https://www.teamtechnology.co.uk/myers-briggs-criticisms.html>

Urbán Anikó. (2023. 05 01). Digitális valuták jövője. Magyarország. Forrás:
<https://fintechzone.hu/digitalis-valutak-jovoje/>

8 Ábrajegyzék

1. ábra Big 5 (forrás: (Annabelle G.Y. Lim, Psychology Graduate, 2023/b)).....	20
2. ábra Kérdőív (forrás: (Kanti P. - Bátorfi B., Itt a nagy leleplezés: kiderült, kik a magyar kriptobefektetők, 2024/b))	25
3. ábra Kripto valuta birtoklás megoszlása a kitöltők között (forrás: Saját kutatás, 2024, N=105).....	30
4. ábra Kitöltők jártassága a kripto valuta befektetéseiben (forrás: Saját kutatás, 2024, N=105)	31
5. ábra Kockázatvállalás eloszlása a kitöltők között (forrás: Saját kutatás, 2024, N=105).....	32
6. ábra Kitöltők hajlandósága a jövőbeli kripto valuta befektetésekkel kapcsolatban (forrás: Saját kutatás, 2024, N=105).....	33
7. ábra Személyiségtípusok válaszainak összesítése SPSS használatával (1. Kereszt tábla) (forrás: Saját kutatás, 2024, N=105)	35
8. ábra Chi-Square Tests az 1. Kereszt táblához kapcsolódóan (forrás: Saját kutatás, 2024, N=105).....	35
9. ábra Symmetric Measures az 1. Kereszt táblához kapcsolódóan (forrás: Saját kutatás, 2024, N=105).....	36
10. ábra Személyiségtípusok válaszainak összesítése SPSS használatával (2. Kereszt tábla) (forrás: Saját kutatás, 2024, N=105)	37
11. ábra Chi-Square Tests az 2. Kereszt táblához kapcsolódóan (forrás: Saját kutatás, 2024, N=105).....	37
12. ábra Symmetric Measures az 2. Kereszt táblához kapcsolódóan (forrás: Saját kutatás, 2024, N=105)	37
13. ábra Személyiségtípusok válaszainak összesítése SPSS használatával (3. Kereszt tábla) (forrás: Saját kutatás, 2024, N=105)	39
14. ábra Chi-Square Tests az 3. Kereszt táblához kapcsolódóan (forrás: Saját kutatás, 2024, N=105).....	39
15. ábra Symmetric Measures az 3. Kereszt táblához kapcsolódóan (forrás: Saját kutatás, 2024, N=105)	40
1. táblázat Az MBTI preferenciapárjai (Forrás: (Karoliny M. - Poór J., Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv, 2019/b)).....	8

9 Mellékletek

1. számú melléklet: felhasznált kutatási kérdőív

Tisztelt kitöltő!

Fülöp Szilárd vagyok a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Gazdálkodási-és Menedzsment BSC szakos hallgatója. Kérdőívemmel a kriptovaluta befektetéseket vizsgálom MBTI személyiségteszt alapján, amelynek eredményeit a diplomadolgozatomhoz fogom felhasználni. A kérdőív kitöltése anonim módon történik és csupán pár percet vesz igénybe. Kérem segítse munkámat egy kitöltéssel. Köszönöm!

Q1. Az Ön neme:

- ☐ Nő
- ☐ Férfi

Q2. Ön melyik korcsoportba tartozik?

- ☐ 18-25 éves
- ☐ 26-35 éves
- ☐ 36-49 éves
- ☐ 50 éves, vagy annál több

Q.3 Ön milyen képzésben részesül jelenleg?

- ☐ Felsőoktatási szakképzés
- ☐ Alapképzés
- ☐ Mesterképzés
- ☐ Doktori képzés

Q4. Ön melyik egyetem hallgatója jelenleg?

- ☐ Szabad válasz

Q5. Ön a tanulmányai során hallott-e közvetlen a kriptovalutákról és lehetőségeikről?

- ☐ Igen
- ☐ Nem

Q6. Ön rendelkezik-e kriptovaluta befektetéssel?

- ☐ Igen
- ☐ Nem

Q7. Ön hogyan viszonyul a kriptovaluta befektetésekhez?

- ☐ 1
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4
- ☐ 5

Q8. Ön mennyire jártas a kriptovaluta befektetések terén?

- ☐ Teljesen jártas
- ☐ Tapasztalt, de nem teljesen jártas
- ☐ Egyáltalán nem jártas

Q9. Ön milyen forrásokból tájékozódik a kriptovaluta befektetési meghozatalakor?

- ☐ Saját tapasztalat
- ☐ Befektetési tanácsadó segítségével
- ☐ Pénzügyi szaklapból
- ☐ Könyvek / befektetésekkel kapcsolatos szakirodalom
- ☐ Ismerősök

Q10. Ön mennyire kockázatvállaló a nagyobb hozam elérése érdekében a kriptovaluta befektetési során?

- ☐ Nagy kockázatot vállalok
- ☐ Kiegyensúlyozott kockázatot vállalok
- ☐ Minimális kockázatot vállalok

Q11. Ön szeretne-e a jövőben a kriptovalutákkal foglalkozni?

- ☐ Igen
- ☐ Nem

Q12. Kérem töltsse ki az alábbi linken található tesztet, majd az eredményét írja a mezőbe:

- ☐ Nyitott válasz

10 Függelék

1.sz. függelék – Hallgatói nyilatkozat

NYILATKOZAT

a záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió¹ nyilvános hozzáféréseiről és eredetiségéről

A hallgató neve: FÜLÖP SZILÁRD
A Hallgató Neptun kódja: NEOYQK
A dolgozat címe: Kriptovaluta befektetések vizsgálata egyetemisták körében, NFT i
A megjelenés éve: 2024 személyiséget
A konzulens intézetének neve: Digitális fejlesztés és Fenntartható gazdaság alapján
A konzulens tanszékének a neve:

Kijelentem, hogy az általam benyújtott záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió² egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

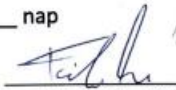
A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: 2024 év 04 hó 17 nap

Hallgató aláírása

2.sz. függelék – Konzulensi nyilatkozat

NYILATKOZAT

FÜLÖP SZILÁRD (név) (hallgató Neptun azonosítója: NE04QK1)
konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a
záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót¹ áttekintettem, a hallgatót az
irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól
tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő
védésre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*3}

Kelt: 2024 év 04 hó 17 nap

M. G. L.

belső konzulens